

GYMNÁZIUM TURNOV

ALMANACH

*vydaný k 90. výročí
založení Gymnázia v Turnově*

1998

Jedna z nejstarších fotografií nové budovy Gymnázia v Turnově

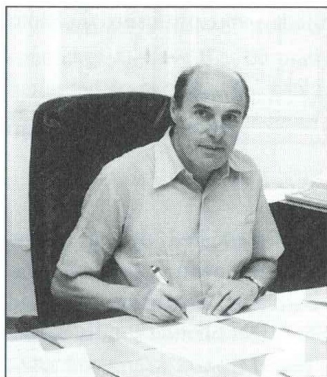
Škola slaví. A všichni její absolventi, ať jsou rozseti kdekoli po světě, se na chvíli pozastaví a zavzpomínají. Zavzpomínají na své kantory, na své první lásky a zklamání, na menší či větší průšvihy,... Před námi náhle defilují generace profesorů a jejich žáků, kteří jsou nějakým magnetem přitahováni tam, kde prožili část svého života, část svého mládí.

V našem Almanachu jsme dali prostor všem, kteří si chtěli připomenout léta dávno minulá a kteří cítí, že své životní zkušenosti, osudy a prožitky by měli předat dál, svým následovníkům. Mějme na paměti, že několik generací našich studentů a profesorů se nemohlo v minulých letech srozumitelně vyjádřit, že byli nuceni své osobní pocity i křivdy skrývat. Jejich pohled a jejich prožitky charakterizují dobu někdy víc než historická fakta. Právě proto jim právem patří největší část sborníku. Vždyť naši mladší abiturienti budou mít ještě spoustu příležitostí se vyjádřit, třeba za deset, dvacet či více let.

Krátce představujeme dnešní školu i generaci současných studentů, protože asi každému z vás vytane na mysli otázka, jací jsou jeho následovníci, jaká je ta dnešní generace primánů či septimánů. Jsou jiní a přece stejní.

Pojďme proto zalistovat stránkami, které dokumentují historii turnovského gymnázia. Nechme na chvíli ožít ty, kteří už mezi námi nejsou, a začtěme se do řádků těch, kteří nesou jejich štafetu dál. Děkujeme.

JAROSLAVA DUDKOVÁ

Vážený přítel,
otevíráte Almanach vydaný k 90. výročí založení Gymnázia v Turnově.

Délka života školy, jako i délka života jedince, tvoří v životě vesmíru velmi nepatrný časový úsek. Přesto se dá říci, že 90 let této školy se nesmazatelně zapsalo do mysli již několika generací. Čas nám, lidem, zkracuje život každou minutu, ale bývá i velkorysý. Čím více uběhl, tím více zvýrazní existenci něčeho. Dokladem toho může být i naše škola.

V průběhu 90 let prošlo gymnázium různými úpravami vyučovacích programů, prošlo řadou reforem, různě se jmenovalo, ale od svého počátku si zachovávalo vysoký vzdělávací a výchovný standard. Školou prošla řada význačných osobností různých oborů, prošli jí lidé, kteří obětovali své životy správné věci. Kontinuita vývoje je zajištěna i tím, že se na školu vždy vraceli a vracejí bývalí studenti v roli profesorů.

Almanach jistě bude příležitostí nejen ke vzpomínání, ale i ukázkou současné práce. Přeji si, ale i doufám, že při jeho čtení budou v mysli Vás, absolventů této školy, „defilovat“ nejen Vaši spolužáci, ale i Vaši učitelé, budou se odvíjet radostné i vážné události té doby.

A na to vše se budete dívat z nadhledu svých životních zkušeností, z nadhledu let, která uplynula od doby Vaší maturity.

Děkuji všem absolventům této školy, všem pedagogům, kteří na škole kdy působili a působí, všem provozním pracovníkům za to, že může tato škola důstojně oslavit krásných 90 let svého trvání, a domnívám se, že by nezklamala ani ty, kteří se význačně zasloužili o její otevření v roce 1908, ani ty, kteří této škole postavili v 30. letech odpovídající budovu na Výšince s nádherným výhledem na krásu Turnova a Českého ráje.

MIROSLAV SUCHARDA
ředitel školy

Slavíme

Není snadné napsat něco vtipně vážného nebo vtipně vtipného, když je člověk oddělen od své mateřské základny více než třicet let. Ve vzdáleném světě kosmopolitního New Yorku oceňuji velmi dobrou přípravu z českých škol, jmenovitě z turnovského gymnázia a vysoké školy v Praze. Kvalita vzdělání a způsobu života dobře posloužily.

Devadesát let v životě člověka je úctyhodné stáří, dožije-li se toho. Rád bych slavil devadesátku ve zdraví jako turnovské gymnázium. Devadesát let pro vzdělávací instituci je středně zralý věk. Neposkvřené vědění a znalosti přetrvaly všechny manipulace politicky zabarvených dob.

Není zakládajících pamětníků. Nejstarší žijící mohou osvětlit mladším generacím strastiplný i bezstarostný studentský život minulých časů. Naše generace členů „třídy loupežníků“ může také přispět svými vzpomínkami. Vesele i vážně. Začali jsme svou „hvězdnou“ studentskou dráhu na úplném konci krátce trvající tisícileté říše a radostně přivítali několik málo let svobodného vydechnutí, kdy jsme nemuseli číst zprávy mezi řádky. Pohřbili jsme zbytky německého lazaretu, který se usídlil za války ve stánku vědění na Výšince. Medicínské pozůstatky okupantů zahrabaly se do jam na hřišti vedle gymnazijní budovy.

Radost netrvala dlouho. Vítězná ozvěna z východu přelila se přes naše hlavy. Znovu jsme četli zprávy mezi řádky. Tentokrát nám to bylo slíbeno „na věčné časy“. Trvalo to dlouho, ale „věčné časy“ také pomínuly, „kalení ocele“ zmizelo a naše vzdělávací instituce dožívá se úspěšně devadesát let. Jádro kvalitního vzdělání přetrvává vše.

Z hlediska pozdějších let vidí se a pochopí se mozaika života, jejíž součástí každý z nás je, i když jsme rozhozeni daleko za okruh Turnova, Českého ráje a celé země. Někdy jsme si tajně zarebelovali jako každá generace drezírovaných, nezkracených mladíků. Mnohé díky, vážné profesori, za to cílevědomé drezírování.

Po 27 letech mohl jsem svobodně navštívit rodnou zem. Po dlouhé absenci člověk si hluboce váží míst, kde vyrůstal a kde se formoval jeho život. Viděl jsem mnoho světových měst všech kontinentů. Když jsem znovu navštívil Turnov, vyběhl jsem na kopeček ke „gymplu“, opřel se rukama o plot hřiště a skrze větve stromů, které si mě pamatují jako mladického studenta, shlížel jsem v tichém údivu na krásnou kulisu města červených střech se zlatým akcentem a byl jsem „na měkko“. Zde leží důležitá část mého mladého studentského života.

JIŘÍ MARTINEK
maturitní ročník 1953

Dík za dobrou pozici na startovní čáře

V životě každého z nás existují okamžiky – myslím, že je všichni dobře známe – kdy máme tendenci alespoň na chvíli přerušit každodenní pospíchání od úkolu k úkolu, alespoň na chvíli se zastavit a s pokorou a vděčností se podívat zpátky.

Patří mezi ně významná výročí – výročí osobní i výročí institucí, jež hrály důležitou roli v našem životě. Patří mezi ně jistě i devadesáté výročí založení turnovského gymnázia, jež velmi významně a velmi pozitivně ovlivnilo život mnohých z nás. Toto výborné gymnázium nám totiž dalo to, co pro další životní běh má jednu z hlavních rolí: dalo nám velmi dobrou pozici na startovní čáře.

Tuto dobrou pozici na startovní čáře dalo i mně, jenž jsem na turnovském gymnáziu studoval od primy do oktávy a pro nějž vše v odborném životě na tomto gymnáziu začalo.

Odtud z turnovského gymnázia jsem odešel – před téměř 48 léty – studovat na Fakultu inženýrského stavitelství ČVUT v Praze. Odtud, z turnovského gymnázia, pramenilo i hodně z toho, co následovalo.

Nejprve vědecká aspirantura a potom zaměstnání v Československé akademii věd – Ústavu teoretické a aplikované mechaniky. Když mi bylo 31 roků, přišlo první pozvání a hostující profesura na zahraniční univerzitě – bylo to pozvání od prof. Charlese Massonneta, světové špičky v oblasti teorie konstrukcí, z Université de Liege v Belgii. Brzy potom následovalo pozvání a několikaletá hostující profesura na dvou univerzitách ve Velké Británii. A ježto i ta byla úspěšná, následovala zahraniční působení další. Do dnešního dne jsem měl potěšení přednášet na 22 zahraničních univerzitách a být ředitelem čtyř mezinárodních kurzů a škol. Tyto aktivity ve světě alternovaly s mým působením v mateřském ústavu v Praze, v Ústavu teoretické a aplikované mechaniky ČSAV (nyní AV ČR), kde vedu jedno oddělení, a s mými přednáškami na stavebních fakultách v Praze a Brně a v poslední době i na Fakultě architektury Technické univerzity v Liberci.

Během těch minulých desetiletí, jež mi přinesla i řadu pohlazení ve formě čestných doktorátů a ocenění zahraničních univerzit a jiných institucí u nás i ve světě, jsem měl příležitost – a potěšení – se seznámit s velkou řadou našich i zahraničních kolegů, výborných lidí i odborníků. Vděčím jim za mnohé – za dobrou spolupráci a řadě z nich i za dlouholeté přátelství. Nikdy však ve světle těch nových dojmů nevybledly vzpomínky na gymnazijní léta a má vděčnost k turnovskému gymnáziu a našim profesorům. Bylo mi potěšením to před několika léty prohlásit i během besedy v turnovském divadle, kterou tam se mnou uspořádali turnovští přátelé po mém několikaměsíčním před-

nášení na japonských univerzitách. Na této besedě byl též přítomen jeden z našich profesorů na gymnáziu, prof. V. Maršálek.

Proto i dnes, kdy turnovské gymnázium slaví své devadesáté výročí, naše myšlenky a vzpomínky směřují k panu profesorovi. Proto i dnes mu posílám svůj pozdrav a dík.

Prof. Ing. MIROSLAV ŠKALOU, DrSc., Dr.h.c., Feng.
maturitní ročník 1950

It is no wonder that Gymnazium Turnov is situated high up on the hill, overlooking the town below. What an ideal location for an educational institution for it symbolizes the current focus of students and teachers – an opportunity to stand with one's feet planted solidly on the ground and to glance around at what lies ahead from a strong and artistic vantage point.

My impressions, having spent the better part of the past two years working for the school, are that the teachers and students are effectively taking time to peruse the prevailing situation – to examine the various options that lie ahead while developing strategies for the integration of change. This is a dynamic time for schools and communities in the Czech Republic, and Gymnazium Turnov is making every effort to build an institution that can respond to these changes. While I have not been apart of many of the concrete changes, they are clearly evident to me as I walk through the building. Take for example the advanced computer systems now available to students and teachers alike, the modern and well-equipped music room, and the comfortable, resourceful study room offering not only a place for relaxation and reflection, but also a chance for students to prepare themselves for their studies in the next millennium. The study room is never empty; in fact, it is a hive of activity as students explore or create computer programs, scan CD-ROM's or browse through recent magazines.

Nowhere is change more evident than within the students themselves. As access to information increases, the youth of today are often asked to throw away the values of the past in exchange for contemporary ideas. The students at Gymnazium Turnov, while caught in this very position, appear to have a keen sense of respect for tradition, for their own culture and history. While they explore various web sites on the Internet with relish, they also actively participate in such traditional events at the „last ringing“. They continue to show respect to teachers and the institution of learning, yet they eagerly seek out positive ways to explore new educational issues within the classroom. Their interest in skills which will enrich their future lives is demonstrated by their participation in math or chemistry olympiads, the English language debating league or music

competitions. Their interest and enthusiasm in learning world languages – German, Spanish, French, Russian and English – is to be applauded.

It has been a pleasure to have spent the past two years on staff here at Gymnazium Turnov in such a dynamic and interactive learning environment. I believe that on many occasions I have been the one who has benefited from the rich learning experiences that take place within the four walls of this grand school perched on top of a hill.

VIRGINIA TAYLOR
Lecturer from Ottawa, Canada
1996–1998

Als Leiter der Konrad-Adenauer-Schule in Kriftel gratuliere ich Ihrer Schule sehr herzlich zum 90-jährigen Bestehen. Ich tue dies auch im Namen vieler Kollegen und Schler, die Ihre Schule inzwischen kennen und schätzen gelernt haben. Soweit wir dies von außen beurteilen dürfen, möchten wir Ihnen unsere große Bewunderung ausdrücken. Ihre Schule verbindet beste Traditionen einer hohen Bildungskultur mit den Ansprüchen einer modernen demokratischen Industriegesellschaft.

„90 Jahre“, dieser Zeitraum deckt fast ein Jahrhundert ab – ein Jahrhundert, das gerade für Ihr Land mit vielen Veränderungen, mit Tiefen und Höhen verbunden war. Es gibt ein deutsches Sprichwort, das heißt „Ende gut – alles gut!“. Es scheint für Ihr Land im 20. Jahrhundert zuzutreffen: Sie leben in einer Staatsform, die Sie endlich selbst bestimmen durften, Sie bewegen sich in freier Entscheidung auf ein vereintes Europa zu, Ihre kulturelle Entfaltung ist bewundernswert, Ihre wirtschaftliche Entwicklung berechtigt zu Optimismus.

Ich bin davon überzeugt, daß Ihre Schule diesen positiven Prozeß in eine bessere und friedliche Zukunft für die Ihnen anvertrauten Jugendlichen optimal unterstützen wird. Es wird für uns schön und interessant sein, Sie dabei als Partner erleben zu dürfen. Ich wünsche Ihrer Schule alles Gute für die Zukunft und unseren beiden Schulen eine dauerhafte und freundschaftliche Zusammenarbeit.

EMIL POHL, Schulleiter
Konrad-Adenauer-Schule
Berufliche Schulen des Main-Taunus-Kreises

„Vaše verše jsou mizerné, plavčíku“.

„To proto, že jim chybí průvod flétny, kapitáne“.

Tyhle Seifertovy verše – jsou to vůbec verše? – si pamatuji od školních let. Padesát roků. Co – „pamatuji“! Přikládám jim dokonce přímo klíčový význam. Možná, že jsou ze sbírky Na vlnách T. S. F. Možná, že

z nějaké jiné. A možná nejsou ani Seifertovy, třeba si je jen vypůjčil. Z nějaké verneovky například. A nejspíš je už ani necituji docela přesně po těch letech. Ale smysl, jejich smysl mě provází po celý život.

A nejen to jedině jsem si odnesl z hodin jazyka českého. Naučil jsem se v nich například rozumět své mateřštině. (Zvláštní: cizímu jazyku člověk porozumí poměrně snadno, ale vlastní rodné řeči?) A naučil jsem se ji milovat. Prostě proto, že výuce v tomto předmětu nescházel doprovod flétny, pane profesore, jestli mi rozumíte. Myslím, že ano.

Nejsem tak naivní, abych nevěděl, že zvuk toho nástroje slyší každý z nás v jiné hodině. Pokud nechybí.

Být školním inspektorem, nehodnotil bych kantora podle toho, jak celá třída pochopila Pythagorovu větu, nýbrž jestli se jeden jediný student naučil mít rád matematiku.

Mám dojem, že na naší škole bylo poměrně pozoruhodné množství pedagogů, jejichž průvod flétny nechyběl.

JAROSLAV DUDEK
maturitní ročník 1950

Genius loci

Když tak přemýšlím, navštěvoval jsem lavice Gymnázia v Turnově téměř nedávno. Ve skutečnosti je to 17 let, kdy se dveře tohoto ústavu za mnou jakoby natrvalo zavřely. Díky mojí paní, která se zde pokouší kultivovat nové mladé duše a rozšiřovat jejich poznání, však dveře této budovy dost často otvírám i dnes. Co všechno se událo, kam posunulo? Snad skoro všechno, bohuďák, je jinak.

Přestože moje gymnaziální studia probíhala v dobách, které kladly do popředí všelijaké pokřivené a pomatené hodnoty, a výuka se tomu, zvláště díky péči některých soudruhů, nemohla úplně vyhnout, musím přiznat, že to bylo celkově obrovské životní obohacení. Některé předměty přírodovědné byly vynikajícími pedagogy přednášeny tak, že jsem často tajil dech a už se těšil, co si o tom přečtu více... Nikdy nezapomenou na obávané hodiny chemie a fyziky s panem profesorem Hejdukem a na nadhled pana profesora Šenfelda při biologii či chemii. Byly to skutečně roky základního poznání a duševního obohacování.

Dnešní gymnázium je jiné, v mnohém nesrovnatelně modernější, a zdá se, že vysoká kvalita výuky zde přetrvává. Určitě to není pouze dobrou úroveň současného profesorského sboru, ale i působením předchozích generací celé řady ojedinelých kantorů a v nemalé míře i schopných studentů, kteří zde společně zanechávají zásadní stopy svého ducha. Genius loci má určující význam a v tomto případě určitě neplatí jedno z materialistických paradigmat: „Nihil est in intellectu quod non

antea fuerit in sensu“. Obávám se, že zdaleka ne všechna gymnázia mají tuto vlastnost.

Přeji si, aby Gymnázium v Turnově stále akumulovalo svou sílu a vychovávalo stále kvalitnější studenty schopné v pozdějším životě alespoň zčásti přispět k řešení mnoha problémů, kterým je lidská společnost vystavena a které si, bohužel, často sama vytváří.

RNDr. FRANTIŠEK PELC
maturitní ročník 1981

Vzpomínky abiturienta v zahraničí

Už od raného dětství a hlavně během studia na gymnáziu v Turnově (1943–1951) jsem měl dalekosáhlé plány cestovat po světě, jako i jiní spolužáci, vidět rozmanité kraje, památky a národy, zkrátka poznat v praxi to, co se nám v teorii pokoušeli naši profesori na gymnáziu vtlouci do hlavy. Bohužel pro vrstevníky mé generace zůstávaly tyto plány vzhledem ke geografické poloze Československa a díky jeho začlenění do „mírového a pokrokového tábora“ před 50 lety spíše zbožným přáním. Nepomohly ani 2–3 jazyky, které jsme si za studia víceméně osvojili a jejichž pomocí, eventuálně pomocí esperanta jsme navázali a udržovali korespondenční kontakty s cizími zeměmi.

V druhé polovině 60. let se poměry poněkud uvolňovaly, takže byla určitá naděje na normální mezinárodní styky a spolupráci. Avšak invaze ruských tanků a „spřátelených armád“ v srpnu 1968 tuto možnost definitivně zmařila a způsobila odchod desítek tisíc čs. občanů, kterým 20 let komunistické nadvlády stačilo a kteří dali proto raději přednost životu v nejisté budoucnosti v cizích, ale svobodných zemích. Odešel jsem s celou rodinou, podobně jako můj bratr, v této druhé exilové vlně do Švýcarska. Zatímco účastníci první exilové vlny po únoru 1948 si představovali, že budou v cizině několik málo let, než se situace ve vlasti obrátí, my jsme tuto představu neměli a díky postupující „normalizaci Československa“ nám bylo jasné, že odcházíme na mnoho desetiletí, eventuálně navždy.

Proto jsme se hned po příchodu do exilu zapojili do krajanského života a činnosti, napojili se na stávající krajanské spolky (Beseda Svatopluk Čech v Curychu, Masaryk Solothurn, Slovan Ženeva) či založili nové (Jan Palach, Amitié Lausanne aj.), vytvořili v rámci Sokola novou župu švýcarskou s osmi samostatnými sokolskými jednotami a v rámci Junáka několik skautských oddílů.

V rámci krajanských spolků, sdružených ve Svazu čs. spolků ve Švýcarsku, kde jsem byl několik let tajemníkem, jsme se snažili podporovat disidenty a rodiny uvězněných odpůrců režimu materiálně i morálně. Pamatuji např. akci, kdy jsme zorganizovali zaslání stovek povzbuzujících pozdravů z celé Evropy uvězněnému J. Čarnogurskému a V. Havlovi, nebo urgence u zahraničních státníků, kteří měli navštívit Československo a jednat s čs. politiky (např. Mitterand–Husák), aby upozornili aspoň na největší přehmaty, jichž se komunisté dopustili. Tyto události však přesahují rámec krátké vzpomínky a vyžadovaly by jinou kapitolu.

Ve Švýcarsku jsem poznal několik absolventů turnovského gymnázia, s nimiž jsme často vzpomínali na studentská léta a na některé historiky během studia. Shodli jsme se, že nás absolvování osmiletého gymnázia připravilo pro další život velmi dobře. Tím se potvrdila již známá dobrá pověst turnovského gymnázia. Přesvědčili jsme se, že jazyková příprava pro pobyt v zahraničí byla celkem dobrá s ohledem na tehdejší prostředky, zřejmě díky dobrým pedagogům. Patřil mezi ně především prof. Paulus („Poly“ – Officier d'Académie), který nám dal solidní základy ve francouzštině, i když se naši spolužáci z technické větve v nepovinné francouzštině nedostali přes 10. lekcí (Viz „Uvrélé-liv-á-la-páž-tránte-öön!“). Po něm nás převzala pečlivá a starostlivá prof. Augustinová. Rovněž pozoruhodný byl i němčinář prof. Klouček („Hefaist“), který nás za války cepoval v Augustince (= učebnice němčiny, nezaměňovat s výše uvedenou profesorkou) a od r. 1949 nám při nepovinné němčině názorně předváděl, jak se časuje dlouhá kombinovaná věta ve všech osobách jedním dechem – a „nakonec mu ještě trochu (dechu) zbylo“! Vybavují se mi i vzpomínky na počátky ruštiny, kdy se po Květnové revoluci ujal výuky muzikolog dr. Žídek („Što éto?“) a celkem úspěšně byl v učebnici nejméně 2 lekce před námi, než přišla rodilá Ruska „Jekatěrina“. Později nastoupil prof. Nepimach, který dokázal před maturitní komisí „protáhnout“ abiturienta „za dvě“, i když tento dle vlastního vyjádření „neznal všechny bukvý“. Samozřejmě ten, kdo znal „všechny bukvý“ (jako například já), maturoval lehce „za jedna“. Prof. Nepimach učil i angličtinu, stejně jako prof. Valenta („Svalek“) a nezapomenutelná „Mary“.

Jsem rád, že i absolventi naší třídy se pravidelně scházejí na třídních srazech, hlavně zásluhou organizátora Arnošta Kubáta, a že si můžeme po tolika letech zase obnovit vzpomínky na studentská léta.

JIŘÍ KRAUS
maturitní ročník 1951

Karolína Bílková

Andrea Černá

Očima profesora

V září 1908 byla splněna dávná touha města Turnova po zřízení střední školy. Po překonání četných překážek byla otevřena první třída reálky, do jejichž dvou poboček bylo přijato 75 žáků. Kronika ústavu stručně praví: „Dne 19. září bylo slavné Veni Sancte, jehož se zúčastnili zástupci všech zeměpanských i autonomních úřadů, a dne 21. září začalo se pravidelně vyučovat v místnostech chlapecké školy.“ Dne 20. října se přestěhoval ústav z chlapecké školy do obecní budovy č. 5 na náměstí, kteréžto provisorium se protáhlo na 22 roky. Výsledek vyučování v prvním školním roce byl velice příznivý, za výborně způsobilé bylo uznáno 27 žáků, za způsobilé 46, za nezpůsobilé 2.

Pak plynul život ústavu klidně až do vypuknutí první války světové v červenci 1914. Několik profesorů nastoupilo ihned vojenskou službu, někteří byli povoláni později. Také mnoho žáků nastoupilo domobraneckou službu. Již v prosinci 1914 padl na srbském bojišti profesor Dr. Jos. Buchar, v březnu 1915 padl první ze žáků ústavu, septimán Bohumil Kos. Byly to těžké doby, které ústav prožíval, ale přece i profesori i žáci byli volněji než v poslední válce. Za války byl na přání žactva sestaven z žáků všech tříd studentský orchestr, který uspořádal dvě akademie, na jejichž programu byli také zastoupeni skladatelé ruští a francouzští, ač to byli členové států „nepřátelských“. Knihy z knihovny profesorské i žákovské byly půjčovány téměř po celou dobu války, kromě některých „závadných“ autorů, hlavně J. S. Machara. Jako za poslední války o mládež „pečovalo“ kuratorium, v první válce světové byla ze žactva ustavena junobrana, která konala každý měsíc celodenní cvičení, spojené s pochodovým cvičením ostatního žactva, na kteréžto „manévry“ jistě dosud mnozí starší žáci ústavu s úsměvem vzpomínají.

Za války konaly se také první zkoušky dospělosti za předsednictví nezapomenutelného otce českých menšin dra Jindřicha Metelky. Z 20 abiturientů odbr-

želo 10 vysvědčení dospělosti s vyznamenáním a 10 vysvědčení dospělosti. 11 žáků povolanych k vojenské službě podrobilo se předčasných zkouškám dospělosti již v říjnu a březnu. Podobně tomu bylo i v následujících letech válečných, kdy dosti vysoké procento žáků podrobilo se předčasné zkoušce maturitní. Na každém maturitním tableau z těchto let válečných vidíme značný počet abiturientů ve vojenských stejnokrojích.

Když 28. říjen 1918 přinesl národu osvobození z třístaleté poroby, žáci ústavu horlivě odstraňovali „vorličky“ a jiné odznaky rakouského panství a zavodili v slavnostní výzdobě svých tříd ověšenými obrazy a poprsími našich osvoboditelů i ostatních národních velikánů. Žactvo se poprvé sešlo v osvobozené republice dne 5. listopadu a myslím, že tento radostný den nevymizí z paměti žádného účastníka. Dosud vidím v duchu vesele zářící oči všech žáků a radostný ruch, který toho dne naplňoval školní budovu.

A potom nastala radostná práce se svobodnou mládeží v osvobozené škole. Byly okamžiky veselé, byly chvíle smutné, ale ve svobodné republice bylo těchto poměrně málo. Dne 6. ledna 1919 zemřel jako poslední oběť, kterou přinesl náš profesorský sbor válce, Dr. Dominik Stříbrný, ve kterém kromě školy také česká věda ztratila pilného pracovníka.

Ve 20. letech svobodné republiky ubíhal život na naší reálce navenek klidně, ale co tu bylo skrytého ruchu, činného života a práce! Náš ústav míval stále většinu žáků přespolních, z nichž někteří v době, kdy ještě nebylo autobusového spojení, chodili do školy z míst vzdálených až dvě hodiny cesty. Byla v tom nespravedlnost, když profesor „honoroval“ tuto námahu zlepšením známky anebo jiným ulehčením? Jednou do mé třídy přišel žák, od Vyskře prudkou metelící tak znavený a prokřehlý, že ač dojat, na oko přísně jsem mu řekl: „Přijdete-li ještě jednou v takovém nečase do školy, dostanete zákonné mravy!“ A přišel zase! Vzpomínám na snaživého studenta, který nevynechal za celý rok ani jeden den, ačkoli

Období 1908–1938

Více než deset let trvalo, než vídeňské ministerstvo školství a financí vyhovělo žádosti města a souhlasilo přípisem z 15. září 1908 se zřízením střední školy v Turnově. Přijímací zkoušky se konaly již 17. a 18. září (po předchozím zápisu) a bylo přijato 76 žáků. Dějiny turnovského gymnázia se začaly odvíjet.

Další třídy přibývaly postupně, takže ústav byl úplný teprve ve školním roce 1914/15.

Od svého zřízení byla škola (s charakterem státní reálky) umístěna v obecní budově na náměstí, kterou zabrala úplně už v září 1912. Tam zůstala až do vybudování vlastní budovy v letech 1929/30. Stavební náklady činily 5 miliónů Kč, město se podílelo částkou 3 a půl miliónu Kč, turnovský okres doplnil zbývající část. Z XVI. výroční zprávy Státní československé reálky v Turnově za školní rok 1931/32: „Za vybudování moderního paláce školského v Tyršově ulici na Výšince vděčíme velké obětavosti města Turnova a okresu turnovského. Z mužů, kteří starali se o uskutečnění důstojné novostavby, jmenovati jest na prvním místě bývalého starostu města Turnova, PhMg. Jos. Radského, nynějšího starostu města Jos. Žáka, býv. referenta ústavu v radě městské, členy městské rady, členy zastupitelstva města i okresu turnovského, ředitele ústavu J. Matouška a sbor profesorský.“ Stavbu projektoval pražský architekt F. Vahala, stavbu provedli stavitelé V. L. Hořeňovský z Pardubic a Václav Soukup z Turnova v době od dubna 1929 do dubna 1930. Do roku 1936 měla škola 11 učeben pro umístění tříd, ale už o prázdninách roku 1936 a 1938 byly vykonány některé úpravy, kterými se počet učeben pro třídy zvýšil na 16. Kromě toho zde byly posluchárny pro přírodopis, chemii, fyziku, dějepis a zeměpis, geometrii, jedna učebna se používala jako zpěvárna, dále zde byla kreslárna a rýsovna. Škola měla svou tě-

locičnu se šatnou a se sprchami, hřiště a u budovy byla botanická zahrada. K tomu je třeba připočíst i odborné kabinety a místnosti pro sbírky. Řídící část tvořila ředitelna, sborovna a hovorna. Při škole byl ředitelský byt a byt školníka.

Výraznou osobností prvního období vývoje školy byl bezesporu její dlouholetý ředitel Jan Matoušek. V čele ústavu stál od listopadu 1911 do dubna 1931. Jihočeský rodák – narodil se v Jindřichově Hradci roku 1865 – se po složení maturity na českém gymnáziu rozhodl pro studium přírodopisu, matematiky a fyziky na Karlově univerzitě v Praze. Po absolutoriu vystřídal učitelská místa v Chrudimí, Kolíně, Plzni. V listopadu 1911 byl jmenován po náhle zesnulém prvním řediteli F. Hofmannovi ředitelem státní reálky v Turnově. Bylo jeho velkou zásluhou, že byla postavena budova reálky, přestože veřejnost byla spíše nakloněna stavbě dívčí školy (ta byla postavena později). Ředitel Matoušek odešel 1. května 1931 na zdravotní dovolenou a v září téhož roku po čtyřicetileté službě do penze.

V námi sledovaném období maturovalo na škole celkem 722 abiturientů, z nichž bylo 161 dívek. Z dnešního hlediska jde o počty značně nižší, ovšem musíme uvážit, že poměrně značný počet žáků skončil studium v nižších ročnících a také zájem o gymnaziální studium nebyl tak velký. Nejméně žáků měl ústav v letech 1928–30, nejvíce ve školním roce 1938/9, což je ovšem dáno příchodem studentů z nacisty zabraného území. Nejlepší výsledky ve studiu zaznamenali studenti prvních ročníků po vzniku ústavu a od školního roku 1935/6, nejhorší výsledky měly ročníky v letech 1922–3, kdy 21,3 % žáků neprospělo, naproti tomu 17,3 % bylo s vyznamenáním.

Změnu charakteru zaznamenala škola v r. 1933, kdy byla přeměněna na reálné gymnázium. Oficiální název zněl Státní československé reálné gymnásium v Turnově. Ve školním roce 1933/34 se přeměnily nižší třídy reálky, každým dalším školním rokem pak k nim přibyla jedna

chodil a jezdil až ze Stanového. Jaká škoda, že již spí věčným spánkem, aniž se dočkal ovoce své práce!

Jak jsem se již zmínil, trvalo provisorium ve staré školní budově 22 léta. Nepíši historii vzniku nové budovy, o té se můžete dočíst v článku prof. Tom. Augustina v XV. výroční zprávě ústavu a v článku prof. V. Nováka, uveřejněném v památkovníku „25 let státní českosl. reálky v Turnově 1908–1933“. Uvádím jenom, že se začalo stavěti na jaře 1929 a že školní rok 1930/31 byl zahájen dne 1. září v nové budově. Po přání města nebylo oficiálního otevření nové budovy, ale „Studentstvo turnovské“ uspořádalo ve dnech 20. a 21. září sjezd profesorů a žáků ústavu, který se těšil velké účasti. Zvláště veselé bylo odpoledne na Valdštyně, kde bylo vzpomínáno blahých dob studentských.

Poněvadž velká většina občanstva si přála, aby turnovská reálka byla přeměněna na typ reálné gymnasiální, žádalo městské zastupitelstvo o tuto přeměnu. Ministerstvo školství a národní osvěty této žádosti vyhovělo. Počínajíc školním rokem 1933/34 byla reálka postupně přeměňována v reálné gymnásium, poslední maturity na reálce se konaly v červnu 1939.

Ačkoli návštěva školy a studium zabere mnoho času, přece panoval vždy mezi naším studentstvem dosti značný kulturní ruch. Vhodnou přípravou k této činnosti bylo spolupůsobení na různých školních slavnostech, kde mnoho dívek i hochů si odbylo křest svého prvního veřejného vystoupení. Vždy se mně také líbil zájem mladého posluchačstva a jeho kritika, která nebyla vždy blahovlnná, ale snažila se býtí spravedlivá. Za účasti žactva ústavu a místních i cizích uměleckých sil byly pořádány veřejné hudební akademie, které se vždy těšily veliké oblibě a zájmu obecnosti. Vzpomínám akademie, pořádané v dubnu 1923 v rámci oslav Smetanových, studentských besídek v sále sokolovny v letech 1932 a 1933, zdařilého provedení Plívovoy–Harapátovy zpěvohry „Za pokladem“, akademie v roce 1934 se skvěle provedenými tanci české a moravské besedy, rozkošného divadelního představení Kvapilovy pohádky „Princezna Pampeliška“ v roce 1936. Mnozí z mých mladých přátel obého pohlaví jistě rádi vzpomenu veselého

a animovaného mikulášského večera v sokolovně v r. 1937 a velice zdařilé hudební akademie, která se konala 12. března 1938 a která, pokud se pamatují, byla posledním větším uměleckým podnikem před neblahými událostmi mnichovskými. O zdar těchto podniků měli velikou zásluhu zvláště páni profesoři zpěvu a tělocviku. Profesoři tělocviku pořádali také značný počet tělocvičných akademií, zápasů v kopané, házené, odbíjené, košíkové atd. Vyvrcholením byla účast asi 300 našich žáků a žákyň na IV. středoškolských hrách. Vzpomínka na průvod rozjásané středoškolské mládeže před panem presidentem republiky a před primátorem města Prahy dodávala nám odvahu v těžkých dobách útisku.

Také profesorský sbor zaujímal přední místo ve veřejném a kulturním životě města Turnova. Členové sboru byli činní v Městské radě, Městském zastupitelstvu, Okresním osvětovém sboru, Spolku pro podporování chudých studujících, Sokole, Turnovském díle, Kuratoriu měst. musea, Zpěváckém spolku „Dvořák“, Orchestrálním sdružení, Alliance française atd., konali četné přednášky a kursy, spolupůsobili při pořádání výstav, divadelních i loutkových představení apod.

Jsem šťasten, že osud mě zanesl do Turnova, vzpomínám rád i temných chodeb „staré reálky“. Nikdy však nemůžeme býtí dosti vděční městu za to, že za součinnosti okresu a státu postavilo své mládeži tak krásnou budovu, kterou všichni povolání činitelé se snaží uvéstí pokud možno brzy do stavu před zbráním. Vztahy veřejnosti k ústavu jsou dobré a budou jistě ještě lepší působením Rodičovského sdružení, které bylo ustaveno v roce 1932. Také Spolek pro podporování chudých studujících vykonal velké dílo ve prospěch studující mládeže a smím snad prozradit, že také vykonal mnoho dobrého v době poroby.

A to hlavní – vzájemný poměr učitelů a žáků? Myslím, že mohu říci s dobrým svědomím, že je velmi dobrý. Časem se sejdu s některým bývalým žákem ústavu – miluji takové náhody – rozpovídáme se, vzpomínáme. Nepamatují se, že by některý mluvil o našem ústavu se zlobou a nenávisťí. Každý vzpomíná rád, a mnohý těžký okamžik – jsou přece

v životě studentském také těžké chvíle, není-li pravda? – ve vzpomínce se zdá docela hezkým a snad i humorným. A jak každý rád vzpomíná nejkrásnějších studentských chvil – vycházek a výletů! Bude to ještě někdy tak hezké a veselé, jak tomu bylo na Táboře, na Bezdězi, v Jizerských horách, na Kokoříně, na Milešovce, Českosaském Švýcarsku, v Kuksu, v Babiččině údolí, na Krkonoších a, což já vím, kde všude ještě? A jaká radost se zračí na tvářích i ve slovech všech při shledání se spolužáky a profesory po 10 neb 20 letech!

Nebyl jsem po čtyři léta členem profesorského sboru, ale měl jsem příležitost pozorovat studující mládež a s ní se stýkat. Mohu tedy říci nestranně: Naše mládež se za války skvěle osvědčila ve škole, doma i v totálním nasazení. A jestliže oktáva za oktávou opouštěla a opouští ústav národně uvědomělá a neporušená, se vztyčeným čelem a nezkrivenou páteří, pak je to především zásluhou jejich profesorů, k nimž i v budoucnosti může mít mládež plnou důvěru.

Také my, staří kantoři, rádi vzpomínáme uplynulých dob, mládneme při těchto vzpomínkách a říkáme si: „Kdybych nebyl profesorem, chtěl bych být – profesorem, kdybych nebyl v Turnově, chtěl bych být – v Turnově!“ A turnovskému reálnému gymnasiu přejeme upřímně: „Vivat, crescat, floreat!“

JULIUS PAULUS

profesor

Nový Život 22. září 1945 – číslo 1

(časopis studentstva reálného gymnasia v Turnově)

Byli a bylo

Bylo to legrační, když nám, novopečeným primánům, začali naši profesori vykat (a s dávkou kantor-ské rozvernosti říkat i jinak: ale šel, ale šla!). Byla třicátá léta a my se těšili, až uvidíme miliony ráčků v Kalužníku, jak vážně sliboval náš třídní Jára Tinkl, děsili se z vpádu Cimbrů a Teutonů – to zas do prvních lavic vyprskal své spravedlivé rozhorčení ráčku-

jící věčný suplent Richtř, řečený Paprouš. Kdo spočítá křížovky, řešené dychtivěji než přímé a nepřímé úměry v kupeckém počítání v hodinách ctihodného „táty“ – ing. Veselého? Věřte–nevěřte, i z kreslení jste mohli tenkrát dostat postupovou zkoušku. To však náš nový třídní prof. Choura přitom spíš spřádal sny o založení tradice Turnovských hudebních večerů, aby jimi spolu s kolegou Žídkem prosvěcovali pak okupační temno. Kolik různobarevných pohledů na postavy a figurky obsáhne studentský kaleidoskop? Jsou v něm naše naivní problematické soudy, které odnesl čas. Je v nich ale i naše schopnost rozlišovat, naše kritické zrání.

Nevím, zda jsme rychleji vyzráli. Určitě jsme se rychleji vyzuli z dětských střevíčků. V „to kalné ráno“ 14. září 1937 jsme jeli do školy a krve by se v nás nedořezal: Ve smrti T. G. M. jsme tušili neznámý předěl. Dosud v nás přežívají malodohodové hymny – slova i melodie – z nádraží do školy jsme pravidelně potkávali útvary pochodujícího československého vojska. S vojenskou kuchyní jsme ze školy podnikali pochody, v kasárnách jsme si vyzkoušeli masky v zamořeném prostředí. Jako příznivci španělského vládního vojska jsme si to v klukovských potyčkách vyřizovali s přívrženci gen. Franka. Vnímali jsme – s trochou nadsázky – i stavovské zřetele mezi sebou. Prožívali jsme středoškolské hry i sletové nadšení. Žilo ještě Studentstvo turnovské. Ve škole jsme dýchali atmosféru obou mobilizací, květnové i té v září. Jako studenti turnovského reálného gymnázia jsme byli úměrně věku připraveni.

Počátek evropského marasmu nás zastihl v tercii. Všechna očitá svědectví se dnes stávají historií. Psali o nich jiní, psali o hymnické národní písni zpívané za zvuků okovaných bagančat, o nastrčené pušce, psali o prvních pokusech denunciacie paní plukovníkové Schwetzové. Gymnázium praskalo ve švech, přicházeli čeští studenti vyhnaní z pohraničí. Do tříd vpadla prvně nesvoboda, když jsme přelepovali závadné pasáže v učebnicích (stejně se pak povětšinou stáhly), měnily se hlavy státníků nad katedrou. Odcházeli Weinbergové, ocejšovaní žlutým znamením nežádoucích, opouštěli nás studenti pro nový numerus clausus, pro jiné pracovní ambice, Desfourové

nová prima, takže k úplné přeměně došlo až ve školním roce 1938/39. Poslední třída reálky maturovala v roce 1937, protože reálka byla sedmiletá, v dalším školním roce se nematurovalo.

V roce 1932 bylo při gymnáziu založeno rodičovské sdružení, jehož proklamovaným cílem bylo „sblížení rodičů se školou“. Nemajetným studentům usnadňoval studium „Spolek pro podporování chudých studujících reálky v Turnově“, založený již v únoru 1909. Témuž účelu sloužily i nadace, založené továrníkem Boháčkem a manželou Baudyšovými. Výše zmíněný spolek pořídil knihovnu učebnic, opatroval nemajetným studentům učební pomůcky a pomáhal jim dokonce při ošacování a stravování. Na podpůrnou činnost v tomto směru bylo ve sledovaném období vydáno 143 880 korun. V roce 1939 pomáhal nemajetným studentům reálného gymnázia i dorostový odbor tehdejší Okresní péče o mládež. Za jeho prostředky se v Sociálním domě (tzv. sirotčinec ve Skálově ulici, dnešní internát SEŠ a SHŠ) vařily pro nejpotřebnější studenty snídaně, obědy a večere. Tato instituce obstarávala pro studenty i ubytování a chystala stavbu Domova mladých, který měl poskytovat kompletní stravovací a ubytovací služby. Ke stavbě však v důsledku války nedošlo.

Skoro by se chtělo říci, že rozlet turnovské reálky a později reálného gymnázia byl impozantní.

Slibný vývoj byl přerušen nacistickou okupací. To je však už další kapitola.

pro jiný rodokmen, přicházeli další z jilemnického gymnázia, zavřeného z odplaty a pomsty. Šlo do tuha, osud školy visel na kahánku. Do Lucerny svolala protektorátní vláda nás, zástupce středních škol, a spustila varovný signál, jakési politické perpetuum silentium. Jako poslové neblahých zpráv měli jsme s kolegou Vízou potvrdit to, co pak shromážděným studentům přednesl ředitel školy. Přestáli jsme to. A přece s pocitem nesplaceného dluhu čteme při vchodu jména obětí násilí. Je to odkaz i výzva.

Z hlediska národní etiky byla léta po Mnichovu jednoznačná. Každému bylo jasné, kdo je kdo. Kuratorium bylo mrtvě narozeným dítětem. Válečné příkazy reflektovala většina profesorů opatrně nebo méně opatrně. Trapná ceremonie hajlování se odbyla na počátku hodiny tak, že splyvala s pokynem, abychom si sedli. Němčina dominovala. Vedle místa, které jí patřilo, zaujala místo i fakultativní konverzace, tzv. „Plaudern“, klepeta této chobotnice pronikala pak i do zeměpisu, matematiky i dějepisu, pokud se vyučoval. Měřili jsme obtíže své s těmi kantorskými – zvládali to obstojně – a to posilovalo naši nádhernou symbiózu. Literární texty najednou zazářily jinotajnými perličkami, novými náznaky (Cikánova písťalička Čelakovského, Němcová se narodila ve Vínu (rozuměj ve Vídni), v Máchově Máji ... tichý šepot bez přestání: Vůdce zhyнул, vůdce zhyнул!). Odcházeli ti, kteří by neunesli šikanu německého inspektora Wenera, své ponížení před ním, i ti, k nimž náhle byla milosrdná jejich důchodová léta. Zajímali jsme se, když nás opouštěl officier d'Academie, monsieur Paulus, muž hodný uznání a respektu. Tmavé šaty s proužkou, černé vyšší šněrovací botky, bradka a krátký sestřih vlasů. Vzbuzoval přirozenou autoritu rozvahou, neusiloval zahltit nás přemírou látky, procvičováním dosahoval víc. Všem nám vyhovoval ranní zákaz svícení, a tak jsme procvičovali francouzštinu při černých hodinkách. Ve stejné době odešli další, prof. Vobořil například. Ten v sobě nosil zažitě literární citáty i historii mateřského jazyka. Jeho úsměvná oslovení (Jelene jeden!) měla v sobě znaky důvěrnosti a tak taky byla přijímána. Ze svého království – z žákovské knihovny i bibliotéky pauperum – doporučoval a pravidelně nosil ostýchavým

studentíkům knížky až pod nos. Který z blednoucích obrázků zavěsit na šňůrku našich vzpomínek? Pamětníci je jistě poznají podle výroků i naléhavých otázek: „To radši budu u Mašků hnůj rozvážet, než v téhle třídě učit matematiku.“ A jiný objev: „Mám křidu, poznamenám též!“ „Pověz, kdo byli heroové neboli hrdinové?“ Nebo odjinud: „Co se dělo na hrobě svatého Václava?“ (Naše náповěda: zázraky). Jedna lehčí od tabule: „Němej, chceš zéli?“ Prof. Pour byl postavou osobitou i spornou zároveň. Říkalo se mu Vojta. Jeho autoritu nesla povaha předmětu, ve třídě udržoval odstup, strohost. Zachovával přirozenou noblesu v odívání, měl odměřený krok v prostoru u oken, ruku ohnutou v pase, ostře střižené výtky nepřipouštěly naše kontakty. Pracoval raději se špičkami třídy, do blízkosti a povědomí jsme se dostávali až oklikou, v hodinách těsnopisu. Vzbuzoval sympatie etickými gesty. Tím spíš překvapují jeho pozdější přemety, potlačily jeho nespornou vážnost i osobnost. Prof. Sobišek takovou postavou zůstal navzdory plynoucímu času. Zůstal jí svou erudicí o světě antiky, vysokým estetickým smyslem, dokonalostí jazykového stylu, přesností literárních rozborů. Jeho hlas vysoko laděný připomínal hlas obdivovaného Šaldy. Vedl nás raději zákrutami estetickými než společenskými, abychom nemuseli císaři splácet ani to, co bylo císařovo. Jeho výkladové poznámky ad hoc zahrnovaly úsměv, duchaplnost, byly neopakovatelné a nikdy jsi neuhodl: zrodil je okamžik, profesní praxe, nebo předchozí pečlivá příprava? Odkazem na řád antiky odsoudil pozdější výstředky studentských saturnálií (studenti řídili školu), nebo když z českých literárních tradic vystoupil proti Nejedlého koncepci jednotné školy.

Na počátku války odešla starší generace profesorů a vakuum se zaplňovalo postupně a jaksi nesměle. Nové tváře jsme přijímali s ostychem a nevěřičně. Na němčinu k nám přišel Dr. Vladimír Veselý. Odkud? Nevím, že by v hodině svůj životopis prozrazoval. Nám imponoval mládím, urostlou vysokou postavou, měl světlé vlasy. V jeho pohledu chyběla vážnost, spjatá tradičně s profesí, byl v ní spíše úsměv, trochu neobvyklý, měl v sobě kus ironie, která provázela komentovaný výklad, bylo v něm šibalství i laskavá

otevřenost. Tu dotvrzoval zvučný hlas. Nepoučoval, ptal se, odbočoval i do české literatury (vnímavějším doporučoval např. Holečkovo Pero). Škola měla tehdy svá omezení a nemohla být tou pravou „dílnou lid-skosti“. A tak využil Dr. Veselý třeba pohostinnosti bratrské modlitebny. Bylo to při 50. výročí Nerudovy smrti a to samo nabízelo obnovit Nerudovo národní poselství našim současníkům. Nad českými školami se vznášela nová hrozba, všemocný inspektor Werner. Při jeho inspekci Dr. Veselý statečně obstál, ale bylo to vítězství Pyrrhovo. V Jičíně bylo tehdy vedení gestapa a prof. Veselý byl přeložen pod jeho kura-telu. V naší paměti zůstává podnes pár jemných veršů staroněmecké milostné lyriky. A zůstává i poslední obrázek, jak pár turnovských studentů pomáhá svému profesorovi odvážet na sáňkách na železniční zastávku jeho skromný inventář. Zazářil, osvětil. Byl zastřelen za heydriciády. Byla to dobře mířená rána proti české inteligenci. Profesor Albert Pražák po válce zasvěceně přiblížil Dr. Vladimíra Veselého jako svého nejnadanějšího univerzitního žáka. Nemyslím, že by poselství jeho (i Nerudovo) mělo být odkázáno jenom naší historii.

Následovalo totální nasazení ročníku 1924 v Berlíně a v Německu. Kontakty s turnovským gymnáziem ustaly nadobro. Žákovskou lavici nahradila až kantorská katedra a víc než třicet let mi dopřávala dobré role v repertoáru té doby, kterou jsme si nevybrali. A tak, i když volba doby není lidským údělem, zbývá volba prostředků, volba slov, názorů a postojů. A ovšem volba slušných spoluherců ve sboru a o ty nebylo na gymnáziu nouze.

MIROSLAV ŠPIKA
student a profesor

Vzpomínka na rok 1938

Letošní „kulaté“ výročí Mnichovské dohody vyvolává u mne vzpomínku na můj příchod na turnovské gymnasium. Odtržení pohraničí znamenalo konec tamních českých středních škol a jejich studenty přimělo hledat možnost pokračovat ve studiu jinde. Pro nás, studenty z Liberce, Jablonce, Frýdlantu byly nej-

blíží střední školy v Turnově. A tak začalo i pro mne nové období života. Nebylo lehké, protože jsem se jako čtrnáctiletý octl najednou mimo domov, od něhož mne dělila hraniční čára, kterou jsem dlouho nesměl překročit, byl jsem v cizím prostředí, odkázán sám na sebe a s omezenými finančními prostředky, s nimiž jsem se musel teprve učit odpovědně hospodařit.

Bylo to ve čtvrtek 6. října, kdy jsem vstupoval poprvé do kvarty A Státního reálného gymnázia v Turnově. Bylo nás v ní celkem asi šedesát. Už v prvních hodinách jsme my noví poznali, jak jsme s látkou pozadu, protože na našich předchozích školách se od poloviny září v důsledku napjaté politické situace učilo hodně mezerovitě. Postupně jsme však toto opoždění zvládali díky porozumění profesorů a s pomocí našich nových spolužáků, kteří nás brzy přijali přátelsky mezi sebe. Pomáhalo nám i to, že rodiny některých turnovských kamarádů projevíly o náš osud upřímný zájem a snažily se nám poskytnout aspoň část rodinného zázemí. V mém případě patří můj upřímný dík rodině pana Doležala a pana Špiky, kde jsem nacházel vždy vlídné přijetí, radu i pomoc.

Přes tyto těžké počátky patřilo turnovské období mého studentského života k těm, na něž dodnes rád vzpomínám, zejména při našich každoročních třídních schůzkách.

Doc. PhDr. RUDOLF ANDĚL, CSc.
maturitní ročník 1943

Doteky vzpomínek

Za všechno může paměť holčíčeho deníku.

Z turnovského nádraží, kam přijížděl houf gymnazistů, nás na Výšinku přivázel autobus. Budiž však upřímně doznáno, že sem tam, s chutí ulejváka, jsme se loudali k ctihodné budově krokem provinilého záškoláka. V hlavě zbyly jen chatrné trosky vědomostí, jimiž nás sytilo naše gymnázium. Živé však zůstaly vzpomínky na některé tváře i události. Jedna tvář se vryla hlouběji, tvář profesorky Oldřišky Sturmové.

Otevírám svůj kvartánský deník na stránce z března 1939.

Období 1939 – 1945

Roky Protektorátu Čechy a Morava jsou z hlediska atmosféry popsány velmi výstižně v příspěvcích. Brzy po příchodu německé armády obsadili vojáci celý su-terén budovy. Vyučovací podmínky se tím samozřejmě značně ztížily. K tomu se pak připojily i změny učebního plánu a hlavně jeho náplň negující skoro celou minulost českého národa.

Paradoxně právě v tomto období stoupl počet žáků školy příchodem studentů ze zabraného území. Zvýšil se i počet obyvatel Turnova a jeho okolí, resp. spádové oblasti, z níž do školy chodili žáci. Např. v roce 1940 maturovalo 56 žáků,

ale v r. 1941 již 84 a v následujícím roce 86. Potom teprve počet maturujících kle-sá (1943 je to 71 studentů, v dalším ro-ce jen 46), což je zřejmě způsobeno i to-tálním nasazením studentů nejvyšších ročníků a celkově ztíženými podmínkami školy.

K období okupačnímu se vrací i výroční zpráva za školní rok 1946/47:

„Náš ústav za okupace a v osvobozené vlasti

Persekuce českých středních škol v do-bě německé okupace postihla arci i náš ústav. Nebyl sice zavřen ani rušen jako mnohé jiné ústavy, ale i na něm byli pro-fesoři a žáci persekvoáni, zatýkáni a vězněni. I náš ústav zaplatil těžkou daň krve.

...Počet žactva byl značně snížen před-pisy o vyloučení žáků, kteří sice prošli, ale musili odejít, aby byla zachována ur-čitá procenta, při maturitních zkouškách podle nařízení musilo propadnouti 20% žáků.

...Bolestné pro ústav bylo také, když se musil v prvé polovině ledna 1944 vystě-hovati z vlastní krásné budovy, která by-la pak proměněna v německou vojens-kou nemocnici. Vnitřní zařízení, pokud si je Němci nevzali pro sebe, bylo přestě-hováno nejdříve do budovy zdejší dívčí měšťanské školy, a když tato byla počát-kem školního roku 1944/45 zabrána Němci, odstěhoval se náš ústav do budo-vy chlapecké školy. Tam se tísnily všech-ny turnovské školy, a proto se vyučovalo jen v úterý, ve čtvrtek a v sobotu po ce-lý den. Leteckých poplachů stále přibýva-lo, a tak bylo vyučování ještě více ome-zováno. V době zimní se scházivalo žactvo do školy jen pro úkoly. Sbírký a knihovny ústavu byly uloženy v sále místního hostince. Způsobeny tak škody nenahraditelné!“

14. březen 1939

Konečně jsme s Věrkou uskutečnily dávný plán. Koupily jsme pro Oldřišku kytičku fialek. Byla po-tvůrka drahá. Ale at'! Oldřiška se vracela domů stej-ným vlakem jako my. Měly jsme božský nápad. Až vlak vjede do tunelu, hodíme jí fialky do klína. Ale do-staly jsme najednou strach. Krásnej.

Na Malé Skále pani profesorka vystoupila. Kráčela s kytičkou fialek v ruce. Usmívala se a mávala nám.

15. březen 1939

Venku chumelí. Všude je ticho, tak vošklivý ticho jako po pohřbu. Turnov je obsazen německými vojá-ky. Jsou i v naší boudě. Oldřiška moc plakala. I fial-ky asi umřou.

21. březen 1939

Gyml je naruby. Vojáci chovají školníkovy děti. Nikdo jim nerozumí. Sesmolila jsem německou vě-tu: Bitte, wie lange werden sie da bleiben? Voják ml-čel. Dostala jsem strach. Ale docela jinej, než jsem kdy měla v naší boudě. Byl pořád se mnou, i když jsem ráno viděla, jak vojáci legračně pochodujou na našem hřišti. Jak zvedají nohy až k bradě.

Na začátku sedmdesátých let jsem napsala Zapo-menutou chuť čokolády. Turnov se proměnil v romá-nový Hrádek.

Doteky vzpomínání – – –

Všechny tehdejší události mají nestíratelnou barvu. Ty z podzimu 1938 se vryly nehlouběji. Nová hrani-ce, všichni se musíme vejít. Turnov–Hrádek nestačí. Je těsný pro všechny vyhnané z domovů.

Třída už vůbec nestačí. Když se ohlídnou, tak je za mnou hlav jako v nějakým průvodu. V obyčejných la-avicích se kluci hečmají po třech a tak se sem nataha-ly ty starý dlouhý z kreslírny. Když chce někdo z pro-středku ven, musí vylízt šest kluků po jednom. A pak tam zase nalízt zpátky.

Na stojanu visí mapa republiky. Máme zeměpis. Položila jsem knihu na mapu Čech, ze kterejch vystu-pujou kousky, co k nim už nepatřej. Taky Šluknovskej a Rumburskej výběžek.

Všude se mluví potichu, taky na stupínku o tom kousku hranice z červený křídý, po kterém jezdí uka-zovátko.

Tísnivost vzpomínání – – –

Květen 1945

Turnov už zase bude stačit. I třídy postačí. Ukazo-vátko zase bude jezdit po staré hranici.

Osvobozená lehkost vzpomínání – – –

LUDMILA ROMPORTLOVÁ
maturitní ročník 1943

Osudy posledních maturantů státní reálky v Turnově

Poslední maturitní ročník měl to štěstí, že se začí-nal učit v nové a moderně postavené budově reálky na Výsincé. Z těchto 34 maturantů bylo 22 chlapců a 12 děvčat. Po maturitě se přihlásilo dobrovolně do čsl. armády 7 chlapců, 12 chlapců a 6 děvčat šlo stu-dovat na vysoké školy, 3 chlapci šli do praktického života, 4 děvčata se věnovala základnímu školství, 1 skončila na poště a 1 u filmu.

Největší pohroma čekala na naše vysokoškoláky po protestních manifestacích 28. října 1939, jejichž následkem bylo zavření českých vysokých škol. V pátek 17. listopadu 1939 začali vojáci SS a Schutz-polizei obsazovat již po 3. hodině ráno vysokoškolské koleje a z nich svezli nákladními auty asi dva a půl ti-síce studentů do koňské jízďárny v Ruzyni. Pak pro-pustili studenty narozené 1920 a mladší. 1185 studen-tů odvezli vlakem (mezi nimi i 360 studentů z Brna) do koncentračního tábora Sachsenhausen za Berlínem.

V ruzyňské jízďárně se sešlo 11 maturantů z turnovské reálky, dva z nich, Jiří Kořátko a Vrati-slav Večerník, narození 1920, byli propuštěni...

Osm se nás dostalo do lágru. Na A křídle bloku 53 se u prvního stolu sešli Josef Drahoňovský, Bohumil Martínek, Josef Šulc a Antonín Vysůček, na B křídle Karel Krampera. Vedoucím stolu byl jednatel

Hlávkovy koleje Miloš Mastník, maturant 1936. Předseda Hlávkovy koleje Max Martischnik se podpisem zavázal, že na pohřbu Jana Opletala bude klid, a po pietním aktu na lékařské fakultě v Praze odjel se studentskou delegací k poslednímu rozloučení. Gestapo, když nenašlo předsedu, sebralo jednatele Miloše Mastníka a odvezlo ho zvlášť do „Pečkárný“. Na bloku 52 byli z našich Jan Průšek a Karel Förster (ročník 34) z Malé Skály.

Zatímco tři z nás, Drahoňovský, Mastník a Martinek, šli na Hitlerovy narozeniny 20. dubna 1940 domů (Za poníženou gratulaci protektorátního prezidenta Háchy bylo propuštěno 150 studentů), umírá na revíru tábora 21. dubna Jan Průšek. Umírá na zápal plic po zaházení sněhem. Po něm ještě pět dalších studentů. Starší spolužák Karel Förster byl také zaházen sněhem, ale přežil. Byl vybrán jako stavební technik na transport, přes několik věznic se pak dostal do KL Dachau. Byl propuštěn 15. ledna 1941, ale na následky zaházení zemřel předčasně 26. března 1964 ve 47 letech. Jeho otec, přednosta železniční stanice na Malé Skále, psal a evidoval všechny dopisy (samozřejmě v němčině), které psal pro syna, ale i pro našeho spolužáka Josefa Šulce z Voděrad. Manželka Karlova, Vojtěška Försterová žije na Malé Skále a pietně uchovává památky na tuto dobu i na turnovskou realku.

29. dubna 1941 umírá na revíru další spolužák Antonín Vysůček z Kobylky na otravu rozpučením jedovatým, s ním další tři studenti v honbě za vitamíny.

Teprve 23. ledna 1942 jsou propuštěni z lágru Karel Krampera a Josef Šulc, který z nás nejvíc vytrpěl, protože již v zimě 1939 měl těžký revmatismus a Josef Drahoňovský jej často nosil na zádech na apel. Josef Šulc se vrátil z lágru s poškozeným zdravím i nervy a utíkal před každou uniformou.

Po válce dostudoval matematiku a fyziku, ale protože nechtěl učit jako profesor, odejel za kolegou Kramperou a chtěl pracovat v Chemické a hutní ve výzkumu. Ještě ve vrátnici závodu dostal záchvat padoucnice nebo mrtvice a zemřel 7. června 1948 ve stáří 30 let.

V jízdárně v Ruzyni byl ještě Čestmír Škola, který riskoval a přidal se k mladším studentům, a tak se ještě dostal domů. Jeho životní osudy jsou popsány

v knize Radista skupiny Clay Eva vzpomíná z roku 1991.

BOHUMIL MARTÍNEK
maturitní ročník 1937

Reálné gymnasium v Turnově z pohledu primána 1941 až oktávána 1949

Na začátku bych se chtěl jen tak letmo dotknout jedné z našich utkvělých představ, do jaké že to školy jsme spolu v létech 1941 až 1949 vlastně chodili. Musím poopravit onen vžitý názor, že to bylo /pouze/ reálné gymnasium.

My jsme totiž na začátku školního roku 1941/2 nastoupili do školy, která se jmenovala jinak, bylo to Realgymnasium mit tscheschischer Unterrichtssprache in Turnau, jak stojí na primánském vysvědčení z té doby, a níže je uvedeno česky Reálné gymnasium s českým jazykem vyučovacím. To vše však bylo zaštitěno na vysvědčení řádky s textem Deutsches Reich – Německá říše, Protektorat Böhmen und Mähren, tedy Protektorát Čechy a Morava. V tercii však jsme byli prvním řádkem na vysvědčení už v Grossdeutsches Reich – ve Velkoněmecké říši, v jejímž ochranném náručí nám bylo umožněno studovat za četných leteckých poplachů až do pololetního vysvědčení – Halbjahrszeugnis.

Výroční vysvědčení z kvarty 1945 nás potěšilo již nápisem Československá republika, škola se jmenovala státní reálné gymnasium, což nám vydrželo do oktávy 1949, kdy jsme maturovali už jen na reálném gymnasiu.

Za dobu našich studií jsme měli jediného ředitele, Bohumila Duška, všichni ostatní, profesori Ježek, Ryneš, Pour a Rudolf měli titul zatímního správce.

Od primy do sekundy byl naším třídním Jan Chouera, učil kreslení, ale též někdy zpěv a i latinu, tercii a polovinu kvarty s námi jako třídní živořila prof. Augustinová, protože jsme ji moc zlobili. Asi proto ji

Období 1945 – 1948

Toto krátké, ale z hlediska příštího vývoje velmi důležité období, promítlo se do života školy všemi svými kontrasty a vzrušením. Radost z osvobození republiky provázely naděje v lepší uspořádání společnosti a málokoho napadlo, jaká bude realita, co jsou iluze a co je skutečnost.

Škola existovala dále jako státní reálné gymnázium, v učebním plánu se objevila ruština, z cizích jazyků se vyučovala angličtina a francouzština, němčina byla chápána jako jazyk okupantů a v učebním plánu se objevila znovu až později. Specifickým rysem řízení tehdejších škol byla skutečnost, že nebyl jmenován ředitel, ale pouze zatímní správce. Studenti měli svou samosprávu, která si ukládala „úkoly i mimo školu“.

Jedním z hlavních úkolů bezprostředně po osvobození byla potřeba upravit budovu školy pro obnovené vyučování. Němci provedli v budově řadu stavebních úprav, suterén byl upraven v letecké kryty, větší místnosti příčkami rozděleny, park u budovy téměř zničen. Přes nedostatek pracovních sil podařilo se budovu upravit do původního stavu, takže začátek školního roku 1945/6 mohl proběhnout již v renovovaných prostorách školy. 22. a 23. září 1945 konalo se slavnostní znovuootevření budovy, spojené se sjezdem bývalých žáků a profesorů ústavu.

Odlíšnou politickou atmosférou dokládají školní oslavy, které se konaly k výročním říjnové revoluce, vzniku Rudé armády, ale ještě k výročí T. G. Masaryka, Edvarda Beneše a samozřejmě výročí Květnové revoluce a vzniku republiky. V tomto ohledu je ještě příznačnější seznam školních filmových představení ve šk. roce 1946/7: sovětské filmy Suvorov,

Boj o Leningrad, Osvobozené Československo, Slavnostní přehlídka v Moskvě, Dobývání Budapešti, polský film Osvětím a čs. dokumenty Věrní zůstaneme a Návštěva pres. dr. E. Beneše v Moskvě. Zřejmě v této době započaly zájezdy žáků ústavu na operní i dramatická představení do libereckého divadla. Hudba i divadlo hrály v zajímavé činnosti studentů v té době dost velkou roli.

Vyučovalo se podle přechodných osnov, jejich doplňků a změn. Třídy počínaje tercií byly rozděleny na větev základní s jazykem latinským a na větev technickou s rýsováním v tercií a v kvartě a deskriptivní geometrií v kvintě. V sextě a v septimě měla tato větev zvýšený počet hodin matematiky, fyziky a chemie.

Únorový komunistický převrat zasáhl do života školy hned a v řadě důsledků. Především se prudce zvýšila političnost školy. Nový režim neopomněl působit intenzivně na myšlení mladé generace. Rozhlasové relace, přednášky, besedy i slavnosti, to byly formy tohoto působení. Jaký mělo efekt dnes jen těžko zjistíme. Na ukázkou alespoň několik témat: Politické důsledky únorových událostí, Úkoly a význam nové vlády. Koncem května bylo v desetiminutových projevech na počátku vyučování – zřejmě denně – objasňováno, proč „uvědomělý Čech a pokrokový volič bude volit jednotnou kandidátku Národní fronty“. Studenti – voliči – vyslechli nejen přednášku a besedu na toto téma, ale volební projev členů vlády vyslechli v místnostech tovaryš Kreisl (dnes Preciosa na Trávnici) společně se zaměstnanci tohoto závodu. Tak bychom mohli ještě pokračovat. V té době vzniká zřejmě i školní organizace KSČ a ČSM.

Ještě větší zásah do československého školství a života gymnázií zvláště představoval zákon o jednotné škole. Podle něho se gymnázia stala čtyřletými, prima nebyla ve školním roce 1948/49 otevřena. Studenti nižších ročníků museli přestoupit do měšťánských škol. Tento zásah se stal počátkem dalších změn, které hluboce ovlivnily vývoj školství v příštích desetiletích.

v té naší kvartánské pubertě vystřídal němčinář Karel Dufek, řečený Kovboj, ten si už pořádek uměl zjednat. V kvintě nám třídníčil Josef Rudolf, tělocvikář, i ten nás uměl zpacificovat, když to bylo zapotřebí, i ručně domluvil v kabinetě před tělocvičnou.

V sextě a septimě byl naším třídním František Hanuš, perfektní češtinář, který byl skutečně kantorem hodným toho jména v tom nejlepší slova smyslu.

Malý přehled předmětů za oněch osm let snad také něco napoví o širokém záběru osmiletého formování mladého člověka. Z řečí jsme měli 6 let latiny, 4 roky němčiny, ruštiny a francouzštiny, 3 roky nepovinné angličtiny, dále pak zeměpis, dějepis, chemii, fyziku, matematiku, deskriptivní geometrii, politickou či občanskou výchovu, hudební výchovu, výtvarnou výchovu, filosofickou propedeutiku, biologii s mineralogií a geologií, přírodopis, náboženství i nepovinný těsnopis. Dokonce jsme maturovali z předmětu, který se na žádném vysvědčení za těch osm let nikdy neobjevil – ze společenských nauk. Kromě toho byly vždy v určitém období i nepovinné předměty – náboženství, zpěv, angličtina pro humanitní větev, přírodopisný kroužek a v oktávě po opadnutí válečných vzpomínek dokonce i němčina. Povinných předmětů jsme prošli celkem 24.

JIRÍ ČIHULKA
maturitní ročník 1949

Vzpomínka na turnovské gymnázium

V průběhu jednoho roku jsem byl požádán o napsání již třetího vzpomínání. Sešlo se těch výročí mnoho najednou – 725 let od založení mého rodného města Turnov, 90 let od postavení krásné chlapecké školy, již jsem rád navštěvoval, a 90 let od založení milovaného turnovského gymnázia. Protože k městu i školám mě po celý život váže niterné pouto, nemo-

hu i přes zdravotní indispozici, která mě nedávno potkala, odmítnout.

Poprvé jsem vstoupil do moderní budovy na Výšince pouhých 16 let po jejím prvním otevření. Od té doby uplynulo plných 52 let, dost dlouhá doba, aby se mnohé v paměti již zasulo, mnohé však zůstává trvale zachováno – vždyť studentská léta jsou protkána stříbrnou nití mládí, prvních lásek a nadějí, a jsou tak nejkrásnějším obdobím života. Své každodenní pěší cesty od turnovského nádraží jsem střídavě obměňoval podle času a nálady, buď kolem Shořalého mlýna a podle Stebénky, nebo přes náměstí, a všude existovalo ještě několik variant ulic a uliček. Bylo brzy po válce, země se vymaňovala z hospodářských těžkostí, radost z osvobození a neokázalé vlastenectví byly pro nás samozřejmostí.

Primánské třídy jsme měli od září 1946 dvě, áčko bylo chlapecké, naše béčko bylo smíšené, stejně tak jsme pokračovali i v sekundě. Profesorský sbor ještě do značné míry připomínal doby mnohem starší, které jsem znal z vyprávění – z 26 členů byly jen tři ženy a mezi profesory byl ještě např. profesor Julius Paulus, který zde vyučoval od r. 1913 a kontinuálně tak propojoval rakousko-uherskou monarchii přes první republiku, s malou pauzou ve válečném období, až po poválečný stát. Pro studentika tehdy jedenácti až třináctiletého to byli hodní nebo přísnější, ale v každém případě dobří a milí kantoři, na něž dodnes rád vzpomínám. Alespoň některé si dovoluji připomenout jmény: tátovsky se o nás staral třídní Kamil Zakouřil, dojíždějící denně z Přepěř (učil nás tehdy matematiku, rýsování, zeměpis a občanskou výchovu), základy pro mé celoživotní povolání položila svou výukou biologie Emilie Ritterová, dobrým znalostem z mateřského jazyka nás učila Marie Růžková, tehdy čerstvě adaptovaná na turnovské poměry z jičínského gymnázia, do historie starověkých národů nás poutavým vyprávěním zasvěcoval Miroslav Zikmund, připomínající černou páskou na oku vojvodce táboritů, rodilá Ruska Kateřina Šabatová nám dala poznat měkký přízvuk jazyka Puškina a Lermontova, píšťalka Josefa Rudolfa nás v tělocvičně a na hřišti spolehlivě zaháněla od nečinnosti. To, co někdy předváděl Jan Choura na výstavách svých obrazů, se nám

alespoň zčásti snažil přimísit do krve, a když z nás už neudělal umělce, určitě nám vštípil smysl pro krásno, tak jako smysl pro morálku nám vštěpoval farář a učitel československého náboženství Jaroslav Staněk. Nakonec bych se chtěl dodatečně omluvit řediteli kůru Karlu Knopovi, že jsem po celé dva roky ničil jeho sluchové buňky svým zpěvem. Na konci primy jsme odjeli cvičit prostná na Tělovýchovné středoškolné hry do Prahy. O rok později se ještě řada z nás zúčastnila v Praze XI. všesokolského sletu, ovšem již v jiné politické atmosféře.

Trauma nástupu komunismu poznamenalo naše další studium sledem reforem, které téměř každoročně postihovaly naše školství. Brzy po Únoru byla zrušena nižší gymnázia, takže již v září 1948 jsme nastoupili do tercie v budově na Výšince, ale do jednotné střední chlapecké ve Skálově ulici. Po dvou letech se asi polovina z nás vrátila do tehdy čtyřletého gymnázia na Výšinku, které, než jsme stačili dospět do posledního ročníku, bylo o jeden rok zkráceno. Tato náhlá změna byla vykompenzována dvouměsíčním internátním předmaturitním studiem žáků všech gymnázií z tehdejšího Libereckého kraje v Liberci během letních prázdnin. Vzpomenu ještě krátce na tyto poslední ročníky. Kromě několika profesorů, kteří nás učili již v nižších třídách a které jsem vzpomenul výše, nám přibyl nově ředitel školy Karel Ransdorf (čeština, filozofie), třídní Jiří Horák (angličtina, ruština), na dějepis a zeměpis Rudolf Anděl, dojíždějící denně z Liberce (jeho knihami o historii hradů a zámků Severočeského kraje a dalšími historickými studii jsem si v pozdějších letech rád doplňoval svoji knihovnu), latinu nás učil Jan Židlický a matematiku vynikající pedagog Václav Pelant (sešity z jeho hodin střechám dodnes, v současnosti z nich těží má nejstarší vnučka při svém gymnaziálním studiu), později i Vincenc Maršálek. V tehdejší době jsme byli posledním ročníkem, který ještě maturoval pod hlavičkou gymnázia, dalším rokem již existovaly jen jednáctiletky.

Všem svým turnovským učitelům skládám upřímný dík za vše, co jsem od nich získal. Snažil jsem se je nezklamat. Po vystudování přírodovědecké fakulty UK jsem nějaký čas i sám učil, především budoucí

učitele na pedagogické fakultě, od r. 1964 do současnosti pracuji v Botanickém ústavu Akademie věd ČR. Z domova jsem zvyklý na poctivou práci stvrzenou viditelnými výsledky, což mohu doložit v mém případě kromě několika knih a mnoha desítek časopiseckých studií i editováním mnohasvazkové Květeny ČR.

Nakonec přeji své krásné škole na turnovské Výšince, pedagogickému sboru i studentům hodně slunce na další cestě.

RNDr. BOHUMIL SLAVÍK, CSc.
maturitní ročník 1953

Návraty

Bylo po listopadu 1989.

Blížily se Vánoce – pokoj lidem dobré vůle.

Na pozvání ředitelství otvírám masivní dveře školy, kam jsem nevstoupil dvacet let. (Vedení 1970: „... a jestli ti můžem radit, tak s gymnazisty radši žádné kontakty.“)

Nový ředitel Miroslav Sucharda srdečně vítá bývalé kolegy, teď už důchodce, na prvním z přátelských posezeních.

Bílá budova podnes působí imponantně. Majestátně se tyčí nad strážkou Výšinky. Z její terasy je jedinečný pohled na historické jádro Turnova, takový betlémský a kubistický. Tam jsme se tenkrát v sedmdesátém roce všichni loučili a fotografovali i s pěticí kolegů, které mělo posrpnové povětrí rozvát do tří stran. Teď se už celý školní objekt navrátil zdejším renomovanému gymnáziu, které se konečně zas mohlo volně rozmáchnout, základní škola dostala důstojný stánek v bývalých kasárnách.

Ptám se na ředitelnu, asi bych chvíli bloudil v proměněných prostorách školy, kde jsem působil po sedmnáct let a kterou jsem po sedm let měl čest řídit s malým, ale vynikajícím pedagogickým kolegiem, nezapomenutelným nejen pro mne. Vesele se zdravíme, zase pospolu po oněch ostře sledovaných letech

Období 1948 – 1970

Školním rokem 1948/9 započala éra jednotné školy. Gymnázium se stalo čtyřletým, do jeho náplně se namnoze promítly politizující a ideologické požadavky režimu. Stalinismus poznamenal zvláště oblast humanitních předmětů, v řídicí a výchovné práci se požadovalo třídní hledisko, do práce školy zasahovaly orgány KSČ a v jejich duchu i školská správa. Rozhodnutí a opatření těchto orgánů měla na škole realizovat základní organizace KSČ, případně „záloha KSČ“, Československý svaz mládeže. V podobném duchu ostatně pracovala i odborová organizace, když už nemluvíme o organizaci Svazu čs.-sovětského přátelství.

Třídní hlediska poznamenala nejvíce přijímací a rozmístovací řízení, kde se přihlíželo k původu studenta a na tom často záleželo jeho doporučení ke studiu na vysoké škole.

Rozbor dosažených klasifikačních výsledků by nám ukázal, že škola i v této době plnila svou vzdělanostní funkci dobře. O tom ostatně svědčí pozdější úspěchy turnovských absolventů na vysokých školách, v zaměstnání i v životě. Můžeme samozřejmě diskutovat o jednostrannosti předávaných poznatků, o jejich ideologickém zabarvení, o nivelačním pojetí školství, které nepálo ta-

lentům, o nedostatečné výuce jazyků, o pokynu, který de facto znemožňoval propadnutí žáka, a dalších jevech, které cítili bolestně učitelé a namnoze i žáci, ale které dokázali překonat jen v jednotlivých případech a svým vlastním přístupem. Kritika těchto neradostných jevů byla odmítána.

Další úder gymnáziím nastal koncem školního roku 1952/3, kdy bylo rozhodnuto o zkrácení studia na tři roky, tehdejší třetí ročník ukončil maturitou koncem srpna po několikátýdenním prázdninovém kurzu. O problematičnosti tohoto kroku svědčí i to, že písemná maturita byla pouze z češtiny, nemuselo se maturovat dokonce ani z ruštiny, natož z jiného cizího jazyka a dalším maturitním předmětem byla např. vlastivěda, spojující dějepis ještě s jiným předmětem.

Začalo období jedenáctiletky, kdy gymnázium ztratilo dokonce i své ředitelství, spadalo pod pravomoc ředitele základní školy, a aniž chceme toto ředitelství obviňovat z jednostrannosti, skutečnost byla taková, že jeho hlavní zájem byl přece jen více zaměřen na 1. a 2. stupeň školy. Mluvíme právem o degradaci středního školství. Důvody tohoto nepromyšleného kroku byly ekonomické, ale i politické a promítala se do nich nedůvěra komunistického režimu k inteligenci a ke vzdělání vůbec. Tento tristní stav trval do roku 1958, kdy další reforma vytvořila dvanáctiletou střední školu, a skončil až v dobách „oteplení“, kdy o prázdninách roku 1963 bylo rozhodnuto o vytvoření opět samostatné střední všeobecně vzdělávací školy (SVVŠ), tenkrát však stále ještě tříleté.

Škola ovšem nebyla správcem budovy, což znamenalo, že byla odkázána na milost a nemilost ředitelství 3. ZDŠ při dislokaci tříd a už tento fakt limitoval možnosti jejího rozšíření. Šest jejích základních tříd bylo umístěno v druhém patře budovy. Dosavadní reformy školství způsobily, že v budově byly zrušeny skoro všechny odborné učebny, tedy právě to, co tak výrazně formovalo profil gymnazisty. Profesorský sbor pod vedením nového ředitele si vytkl za svůj základní cíl

v důstojné sborovně, v níž nyní zasedají naši bývalí žáci, i v reprezentativní ředitelně.

A pak se při komentované procházce zajímavě koncipovanými učebnami těšíme z toho, oč mohou být dnešní kolegové dál: Při znovuoživeném bazénu moderně řešená posilovna – vida, pořízená svépomocí! Dokonce horolezecká stěna, tak aktuální v Českém ráji, sál pro aerobik i relaxační centrum. Účelně jsou vybaveny laboratoře, odborné pracovny, počítače, studijní centrum se vším, co k němu patří, s přehlednou knižní samoobsluhou a navíc ochotnou paní knihovnicí, která poradí s literaturou k samostatným studentským pracím. Internet umožňuje zájemcům spojení se světem... Ze stolku zvedám číslo školního časopisu. I nám kdysi pomáhal v aktivitách, a četl se odzadu, od perliček.

Vybavení, které dnes profesorskému sboru pomáhá vychovávat a erudovat především pro vysokoškolské studium, je srovnatelné s předními školami v kraji. Blaží nás vědomí, že v gradaci devadesátileté tradice plně proměn – nejednou roztodivných – dokázalo turnovské gymnázium využít polistopadové euforie obdivuhodně. A někde blízko srdce hřeje vzpomínka na elán, s jakým jsme k tomu poznovu začínali klást základy uprostřed šedesátých let.

Na sedmiletí 63–70 přes ty bolavé konce vzpomínám rád. Bylo to doba nadějí, hledání, iniciativ a pracovního nasazení, které nás na škole stmelovalo v přátelské společenství, dokonce i se studenty. Není to vždy obvyklé a možné je to snad jen v podobně vzrušených okamžicích, jako jsme žili při opětném osamostatňování školy, které nebylo jen zdrojem nápadů, ale také ochoty je uskutečňovat.

Bude asi nutné vybavit pár obecnějších dat.

Po roce 1953 trvalo rovných deset let, než režim ustoupil od programu fanfárovitě vyhlášené jedenáctiletky. Proti všem logickým argumentům se gymnázia prostě zrušila a přiřadila k základní osmiletce. Příprava budoucích vysokoškoláků se zkrátila o rovné dva roky. Důvod nebyl didaktický, ale politický a realizace ve shodě s našimi obavami přinášela nivalizaci vzdělání, snížení znalostí, plýtvání talenty. Brzy se to projevilo na universitách i vysokých školách technických či ekonomických, objektivně a měřitelně

třeba ve výsledcích československých středoškoláků v mezinárodních soutěžích. Nepomohlo prodloužení o rok, dvanáctiletka nebyla rovněž s to diferencovat způsob výuky. Na našem tzv. III. stupni narůstalo rozladění mezi kolegy, obviňovanými z toho, že ne dbají „výchovných cílů“ a nerozvíjejí „nové metody“.

V odborných kruzích i na veřejnosti se stále otevřeněji volalo po opětném oddělení výběrových tříd. Ideologové ustupovali po krůčcích. Řešením měl být kompromis, takže 1963 vzniká „střední všeobecně vzdělávací škola“ – s dlouhým sice názvem, ale studiem pouze tříletým. Vrátit se k tradičnímu gymnáziu by mohlo být chápáno jako doznání, že se léta putovalo v bludném kruhu. Až explozivní rok osmašedesátý to napravil. Dočkali jsme se čtyřletých gymnázií.

Před prázdninami 1963 mě cestou ze školy oslovil doyen našeho sboru, rozvrhář a čestný tajemník, matematik prof. Vincenc Maršálek. „Musím ti něco říct. Budou ti nabízet funkci ředitele, a ty to nebudeš chtít vzít, protože se budeš bát úřadování. Ale ty bys to vzít měl. My ti pomůžem.“

Prekvapilo mě to, zneklidňovalo i těšilo zároveň. Mezi sborem a ředitelem bývá přirozené napětí. Tady vládla shodně vnímaná atmosféra očekávání věcí příštích. To bývá podhoubí, z něhož mohou vyrůst dobré plody, uvolní-li se tvůrčí energie. K onomu nabídnutí skutečně došlo. Měl jsem určitou zkušenost z práce s lidmi, také jistou představu, jak přibližovat školu žákům a žáky škole, v politickém ovzduší byly už náznaky tání a konce kádrováckých praktik, při nichž děti mohly za své rodiče. Odhodlal jsem se. Věřil jsem, že uplatním něco z toho, k čemu mě vedla činnost ve studentském divadelku KOMPAS, že toto poznání má možnost širší aplikace. Potvrzoval mi to zájem o obě má pedagogická čtení k otázkám výchovy, kterým se dostalo ocenění v kraji i na Uherskobrodských dnech J. A. Komenského.

Může se někomu zdát, že život studentské zájmové skupiny nemá se školou a jejím posláním mnoho společného, že je to spíš něco jako jakási ozdoba na dortu. Ale poznal jsem, že jeho formující možnosti jsou mimořádné a desítky jeho bývalých členů to shodně potvrzují.

Na počátku byl, pravda, jeden vedoucí a jeden ro-

dící se soubor. Ale snad to bylo šťastnou konstelací talentů, snad širokou a zajímavou příležitostí k sebe-realizaci, snad vědomým individuálním i kolektivním působením výchovným, možná vším tím dohromady. Mladí lidé začali brzy přicházet s vlastními nápady a podněty, velmi vítali možnost přímé účasti na vedení. KOMPAS byl posléze veden osmičlenným „štáblem“, jehož jsem byl členem s odpovědností pedagogickou. Každý odpovídal za dílčí rezort blízký vlastnímu zájmu, získával zde praktické zkušenosti. Později jsme se pravidelně střídali v přípravě a vedení týdenních porad i ve vlastní organizaci zájezdů a představení. Několik postmaturantů spolupracovalo dál, režiséři L. Rybišar a K. Kříž – už jako studenti DAMU – vítali možnost experimentu. Za cenu dobrovolné prázdninové dřiny jsme si upravili nejen klub, ale i moderní „Scénu mladých“ ve Dvořákově ulici. Vtipně koncipované prostředí zesilovalo vztah k souboru přímo viditelně. Díky obětavé součinnosti kolegy Ludka Rejhy a odchovanců jeho pozoruhodného technického kroužku vyrůstali v tvořivém kamarádkém rojení mladí stavbaři, osvětlovači, zvukaři... Snad se pro příklad mohu zmínit, že z podobné „školy hrou“ vyšel dr. Milan Brunclík z Regionální televize Turnov, který pro svůj nepředstavitelně náročný koníček má zkušenostní výbavu právníka, inženýra, kameramana a publicisty zároveň. Kolem souboru vycházel oblíbený časopis, psaly se a inscenovaly verše, texty, písničky, pokoušeli jsme se přejít k autorskému typu divadélka. Nakonec jsme se učili navzájem a získávali všichni – i sama škola.

Utvářet pedagogický kolektiv nebylo samozřejmě třeba, vznikal sám už dříve, trochu z opozice proti zdeřředním manýráům školního vedení posledních let, zejména ale pro naléhavost vidiny obrozeného gymnazijního školství. Toto souznění živilo invenci a pohyb vpřed a od počátku strhávalo i studenty, rodiče, ba i přátele školy. Společně se probíralo jak omladit druhé poschodí, tak těsně pro šest tříd se vším všudy, jak zlidštit okoukané, a tedy uspávající prostředí, zlepšovat způsob výuky a působit i na citovou vazbu žáků k jejich škole.

Přechod pod krajské řízení znamenal jistý přínos ekonomický, ale odvážnější část svých představ jsme

mohli naplňovat jen svépomocí. Té jsme se nebáli. A prostředky se obvykle najdou tam, kde je iniciativa a obětavost násobí.

Začínalo se od učeben, chodeb. Naše přičinění je prosvětlovalo veselým malováním, proměnlivou moderní obrazovou výzdobou. Nábytek, zprvu jen osvěžující, byl postupně měněn. I z maličkostí byla radost: „Pane učitel, opravdu budem psát žlutými křídami na zelené tabule?“

Ale z důvtipu a potu se rodily i slušně zařízené odborné učebny přírodovědné i společenskovední. Zachoval se snímek chemika Emila Hejduka, jak zvenčí veze na kolečku cement oknem do rodící se přízemní laboratoře. A těch hodin na bazénu, když pan učitel M. Kopal přišel hned v prvních týdnech tohoto ruchu s návrhem málem neuvěřitelným: Postavme si krytou plaveckou učebnu spolu s III. ZŠ! V romantickém klimatu byl po dobrém uvážení také tento projekt přijat, nejspontánněji mládeží – a stal se během necelých sedmi let skutkem. Nebylo pak neplavců.

Odvážným prává štěstí. Kolega Miroslav Špika, zamilovaný do Krkonoš, odkud pochází, získal pro školu v Pasekách n. J. malebnu, leč po lidské ruce volající chalupu – za symbolickou tisícikorunu! Jaké to byly víkendy po celých třídách i po partách, kdy se příjemné spojovalo s užitečným, tedy se zařizováním interiéru a údržbou! Ta chata slouží dodnes a prý si na sebe vydělá.

Jak se to všechno za pár let mohlo stihnout? Je za tím kuráž a vnitřní radost těch, kteří tehdy byli v jednom kole. A přitom museli ostražitě dbát o vysokou úroveň didaktickou a pedagogickou. Velice jsme si byli vědomi, že právě pro onen značně široký pracovní záběr je na nás zaostřen kritický společenský drobnohled.

Jméno naší SVVŠ mělo vždycky dobrý zvuk – i v Hradci Králové nebo v Praze, těžko to zevrubně dokládat, nechceme-li být rozvláční. Snad aspoň výmluvný údaj ze statistiky 1967. V roce, kdy ve Východočeském kraji bylo na vysoké školy přijato průměrně 44 % absolventů SVVŠ, byla naše s 66 % vůbec na prvním místě. Ze 45 přijatých absolventů šlo na technické VŠ 15, na VŠ ekonomické 7, na medicínu 6, na pedagogické fakulty 5, matematicko-fyzikál-

připravil rozhodnou většinu absolventů pro vysokoškolské studium, a to jak technického, tak humanitního směru. Znamenalo to během krátké doby tří let dovést žáky k základnímu zájmovému vyhranění a prohloubit jejich připravenost ve zvoleném pomaturitním oboru, znamenalo to věnovat se maximálně práci s talenty.

Tak začaly adaptační práce, jejichž výsledkem bylo nejen zlepšení estetického vzhledu tříd, ale zejména na svou dobu moderně vybavené odborné učebny. K fyzice a chemii přistoupila jazyková laboratoř, dílčí odborné pracovny dostal dějepis a zeměpis, literatura a biologie. Přibližně ve stejné době započala výstavba bazénu. Nemusíme připomínat, že všechny tyto úpravy se děly svépomocí studentů, profesorů i rodičů. Byla zakoupena chata v Pasekách nad Jiz. a byla využívána nejen pro lyžařské kurzy.

Vznikl „Kompas“, divadélko malých jevištních forem, škola pořádala besedy s významnými představiteli kulturního a veřejného života, její žáci se prosazovali v soutěžích a olympiádách, tvořili literárně. Do značné míry navázala škola na násilně přerušené období do roku 1948. Nelze se divit, že myšlenkový i pracovní kvas, který působení profesorského sboru zanašelo do vědomí a krve tehdejších absolventů, je hluboce poznamenal. Léta 1963–1970 považují právem nejen oni za nejvýznamnější období nových dějin školy.

Přišel obrodný proces roku 1968, jehož myšlenkami škola v pravém slova smyslu žila. Přišel otřes srpna 1968, s jehož faktem i důsledky se sbor i žáci nemohli smířit. Přišly čistky počátku roku 1970, v jejichž průběhu bylo od zeleného stolu a nemilosrdně rozhodnuto o přeložení ředitele školy a tří dalších profesorů na jiné školy. Skončila tím jedna etapa ve vývoji turnovského gymnázia. Etapa, která k sobě stále poutá pozornost.

ní fakulty 4, zemědělské VŠ 3 a na práva, filozofii a DAMU po 1.

Těžko docenitelná byla činnost rodičovského sboru – a nejen pracovní. Z jeho podnětu jsme experimentovali a zřídili vlastní jídelnu se stolováním ve vkusném prostředí a s obsluhou na servírovacích stolicích. Ověřovali jsme si, že mládí umí ocenit a chránit prostředí, na jehož utváření se samo podílí. – Leccos dobrého vzešlo i ze spolupráce Studentstva turnovského. Spolek pro generace spojoval místní vysokoškoláky i středoškoláky ve prospěch kulturního života města, jako jiná sdružení však nepřečkal léta padesátá. Blížilo se 100. výročí od jeho založení, a tak aspoň rámec našeho Sdružení rodičů a přátel umožnil některé jubilejní aktivity. Mohli jsme kupř. vydat několik originálních grafických tisků.

Pan profesor Maršálek ví, že i s jeho přispěním se po všechna ta léta dařilo též „obávané“ administrativě, kterou jako zástupce ředitele precizně a spolehlivě vedl kolega Vítězslav Starý.

Většinou žijí účastníci našeho sedmiletého snažení. Kromě dvou krásných kamarádů, permanentně vynalézavých a tvůrčích, Káji Zakouřila a Ludka Smutného. Zůstali v tatranské lavině osudného roku 1967 a v našem vzpomínání nestárnou. Žel, předčasně odešli i naši přátelé a kolegové Emil Hejduk a Miloš Kneř. Z nejstarších pánů profesorů srdečný František Valenta a patriarcha sboru Josef Rudolf, který učil ještě na reálném gymnáziu s V. Maršálkem. Spolu se zasloužili o jeho obrodu.

Trochu jsme se tenkrát podobali mraveništi. Ne Čapkovu s diktátorem v čele, logika věcí konaných dobrovolně, navíc, nás vedla k demokratické praxi. I u studentů vzrůstala otevřenost už před lednem 68. Ten rok školu dál zelektrizoval, učitele, studenty i s rodiči. Nevyvřel také znenadání, probublávalo to delší čas pod povrchem dění. Dýchalo se volněji, politika se stala záležitostí veřejnou, vznikal pocit, že každý je přímo povinen vyjadřovat se ke všemu, když všecko se nás konec konců dotýká. Společné krédo, které jsem na plénech tlumočil, bych shrnul do dvou vět. Žádáme, aby se v nezbytných střetech, bez nichž není demokracie, stavěl vždy proti argumentu argument. Pěst argument nenahradí!

Nemyslím, že bychom své jaro žili bouřlivěji než jiné školy, spíš naopak. Ve sboru nebyli fanatičtí dogmatikové, na některých školách měly události dramatictější průběh. U nás hned zkraje přišli studenti nejvyššího ročníku s otázkou, s kým jdeme. Řekli jsme jasně, že demokracie a liberalizace je to, oč běží – a není cesty zpět. Veletoče ve výkladech jsme dělat nemuseli, byli jsme však kritičtější k teším i sami k sobě. Nepřestali jsme si se žáky rozumět. Přesně problém pojmenoval kolega Špika: Máme osnovy, ale též svědomí. Ostatně i jeho osobně jsme pokládali za jakési svědomí kolegia.

Diskutovalo se jako nikdy, byly mítinky, historizující i kritický majáles s průvodem k Hrubému Rohozci jsme připravili v letech 1967 a 1968. A to se už připravoval i v duchu doby koncipovaný sjezd abiturientů k šedesátinám školy a k století Studentstva turnovského, chápaný jako skládání účtů. K tomu byl zaměřen i slavnostní almanach, osobitě výtvarně řešený Jaroslavem Kosnarem. Věcem se dařilo, ale z dálky se ozvalo politické hřmění.

Srpen a vstup vojsk jako všude vyvolaly rozruch a rozhořčení. Mezi turnovskými středoškoláky vzniklo spontánní spojenectví v protestech. Byla vyhlášena celoměstská studentská stávka. Užili jsme jí k poslechu nových desek o TGM a vzniku ČSR. Manifestačně jsme před školou zasadili lípu Svobody, M. Brunclík už jako žák dokumentoval, čím Turnov žil.

Podnes se zelená u gymnázia lípa Svobody, opět jde kolem ní ulice Jana Palacha. V ten čas jsme zde slavnostně otevírali bazén, kde nechali kus svého života kacíři Míla Kopal, Luděk Rejha... Nevím už, za jaké hříchy jsme potom – aktiv za aktivem – běželi uličkou Velkého Žalování. Bylo to dost nervující. Ještě snad ten chmel...

Rádi jsme jezdili na Jimlín, těšili se na atmosféru v něčem podobnou Starcům na chmelu, v něčem jinou. To chlupci z „Modrého kruhu“ Káji Zakouřila přišli s vděčným nápadem půjčit si od obce starý, ale poměrně zachovaný hrad. Při gruntovním úklidu pomáhal po práci, kdo měl ruce. A byla tu věž a hradní sál a gotická kaple s vybitými okny, kde tak jemně zněla při svících studentská poezie a písnička. A byly tajemné chodby, staré loutky a na rozloučenou

strašidelné hrátky, vrcholící bílou paní na věžním ochozu. Něco, na co se vzpomíná.

V srpnu 69 se jelo zas, kluci už předem sháněli revizity, i ode mne. Aspoň jsem je mohl upozornit na srpnové výročí, nesmí nahrát na smeč proti škole. Neměl jsem skutečně potuchy, že na nádraží v den odjezdu napochodují ve funebráckém, na ramenou s malou rakví plnou těch nasháněných atrakcí. Bylo z toho okamžité udání, alarm z Turnova do Hradce a Hradce do Jimlína, činitelé dedukovali, že jsem chtěl režírovat pohřbívání demokracie, je to podnes v nějakých papírech. Mládí je mládí, i mlčky si řekne to své. Nu což.

Když jsme pak museli ve sborovně vyslechnout, že jsme jakési protilidové centrum či co, vjelo to do mírného a přelaskavého dřiče Lud'ka Rejhy tak, že se podíval na své nekantorsky zmozolené dlaně, řekl něco nespisovného a pak práskl masivním skleněným popelníkem o stůl tak, že jsme střípky nacházeli v otevřeném regále ještě po týdnech.

Spolu s ním a oběma direktory odcházela bůhvíproč z gymnázia také pracovitá a pečlivá kolegyně prof. Ludmila Matoušová a s odstupem i prof. Jaroslava Jiskrová, známá svou náročností i systematickou metodikou, od níž si žáci odnášeli znalosti pro celý život.

Vzpomínám s povděkem i na spolupráci při společném díle s kolegy dr. N. Adamovou, L. Cichrovou, Bř. Skrbkem a A. Novotnou. Bylo nás patnáct a myslím, že jsme si rozuměli. Víc než administrativní silou byla celému sboru v oněch dynamických letech také partnersky iniciativní a progresivní sekretářka školy paní Jitka Pernerová.

Rozloučili jsme se navzájem jednou mimořádně pěknou akademií, která představila mnohotvárnost práce našich pedagogů s žáky v nejrozmanitějších úsecích – jen Bezručovu Ostravu studenti přednášeli ve čtyřech jazycích. A závěrem školního roku 69/70 jsme na přeplněném nádvoří zámku Hrubého Rohozce pozdravili své přátele poetickým recitálem „Mandragora“. Byl to celovečerní autorský pořad původních veršů a písní. Napsali je, přednášeli, zpívali, hráli a světelnou diaprojekcí na zámecké stěně komentovali studenti Gymnázia v Turnově.

Nesoudíme, abychom nebyli souzeni. Ale zapomenat se nemá.

JAROMÍR HORÁČEK
profesor a ředitel

Události roku 1968 a později očíma studenta

Horečka přes čtyřicet a úporný desetidenní průjem. Nástup do školy v listopadu. Tímto nezapomenutelným způsobem úplavice z bramborového salátu k řízku v jídelně chmelového JZD Jimlín jsme spolu se stovkami úplavičných studentů z celé tehdejší ČSSR vstoupili nikoli v září, ale po dvouměsíční karanténě až v listopadu 1967 na SVVŠ Turnov, abychom o tři roky později v červnu 1970 maturovali na Gymnázium Turnov, které bylo obnoveno právě v onom roce magické osmičky – 1968. Byli jsme poslední tříročníkoví. Byli jsme poslední, kdo chodili do školy ještě v sobotu. Byli jsme jediní za celých čtyřicet jedna let do listopadu 1989, kdo nematurovali z ruštiny. Byli jsme korporativně nedoporučení ke studiu na vysoké škole. Byli jsme osmašedesátníci...

„Pendreký ho mlátili do hlavy a málem jej zabili!“, slyšeli jsme ze Svobodné Evropy a taky z tichých hovorů našich profesorů. Řeč byla o našem spolužákoví, shodou okolností mém sousedovi, Pavlu Dvořákoví, který už jako student ČVUT vyšel spolu s tisícovkami vysokoškoláků demonstrovat tehdy v listopadu 1967 proti tomu, že je jim na studentských kolejích na Strahově zima a jídlo není k žrádlu. Tušili jsme, že nejbližší léta nás nebudou vzrušovat jen erotikou. Květnový majáles roku 1968 na zámku Hrubý Rohozec nás přesvědčil. Měřilo se přesně přes boky a přes prsa a zvolila se miss majálesu. A soutěžilo se o nejlepší prvomájové heslo. Vyhrál slogan: „Ať žije Sovětský svaz, ale za svý!“

Dejte pozor na černou volhu pražské poznávací značky AB-62-26, pamatují si vzkaz řediteli gymná-

Období 1970–1989

Doba normalizace po politických změnách roku 1969–70 se dotkla turnovského gymnázia dost podstatně. Vedle personálních změn, z nichž nejvýraznější byla změna ředitele za člověka, který nebyl do této doby vůbec spjat ani s Turnovem ani s jeho školstvím, bylo markantním znakem více či méně násilné zpolitizování školy ve smyslu požadavků normalizační politiky KSČ.

Do života a práce školy byla vnesena spousta formalismu. Práce učitele i školy se namnoze posuzovala podle kvantitativních ukazatelů, různých tabulek a hlášení vyrobených často podle potřeby, čímž neodpovídaly skutečnosti. Snad nejvýmluvnějším dokladem doby jsou plány práce školy, sestavované rok co rok ze stejných bezobsažných frází, které narostly do obudných rozměrů několika desítek stránek a příloh. Totéž se žádalo od učitele: plán třídního učitele, plán komunistické výchovy, plán pomoci studentům z dělnických a rolnických rodin, plán práce s třídní organizací SSM, plány písemných čtvrtletních prací atp. Tyto plány nevycházely z potřeb předmětů a tříd, ale ze znění „stranických dokumentů o ideologické práci“. Vymýšlelo se, psalo se, plánovalo, ale naštěstí se málo kontrolovalo. A když už ke kontrole došlo, byla opět jen formální, aby se vyplnilo okénko statistiky, odškrtl se úkol.

Skutečností ovšem je, že přes všechny negativní vlivy a jevy se ve škole vytvořil pevný kolektiv, navzájem tolerantní, pedagogicky velmi schopný a především vědomý si svých skutečných vzdělávacích úkolů a cílů. K jeho semknutosti bezsporně přispěla instinktivní snaha o obranu učitelského povolání před různými zásahy a nařízeními, ať přicházela zevnitř či zvenjšku školy. Proto si také vzdělávací práce podržela vysokou úroveň. V počtu přijatých na vysoké školy patřilo turnovské gymnázium po celou dobu k nejlepším mezi gymnázii Východočeského kraje i republiky. Dokladem je dlouhá řada studentů, kteří se prosadili ve vědecké, odborné nebo kulturní oblasti.

zia Jaromíru Horáčkovi, který jsem hlásil do mikrofonu kontrarevoluční stanice Jizera někdy 23. nebo 24. srpna 1968, když nám do studia RPD v Turnově přišla oznámit jeho dcera a moje spolužačka z vedlejší lavice Květa, že tatínek odjel do Vysočan na mimořádný sjezd, ale nedorazil a skrývá se kdesi ve stohu před pátrající KGB. Šéf se nám ve zdraví vrátil, ale nebyl to už ten radostný Jaromír, sršící optimismem a skvělými nápady v excelentním studentském divadelku Kompas. Ve sborovně tehdy zasedali půl na půl profesori a studenti a všichni dohromady jsme si namlouvali, že to říd' a vidí všechno černěji, než jak to černé bude. Republice bylo tehdy právě padesát let a na dvoře gymnázia jsme zasadili lípu Svobody a přísahali, že svobodni zůstaneme. Několik študáků a študaček, co zpívali hymnu nejhlasitěji, vstoupilo za čtrnáct dnů do Leninského svazu mládeže a do okupantských kasáren. Jen v naší 1. B jsme přišli přes prvé prázdniny, které vedle politického dusna naplnily taneční s nácvikem ještě před rokem nemyslitelné české besedy (nemyslitelnou se stala opět už příští rok) o dvě spolužačky, jejichž rodiče usoudili, že v protektorátu podruhé žít nehodlají.

Řečí okupantů nehovořím, zněla nejčastější odpověď na otázku našeho třídního profesora Miroslava Špiky, když nás vyzýval, abychom pohovořili třeba o Puškinovi. „Úúúú“, zaúpěl většinou pan profesor nad klasikem, aby pravil: „No tak tedy, chlapče, tak tedy píšu ti pět!“ A napsal velkou jedničku. Věděli jsme to na něj a on to věděl na nás. A tak jsme společně řvali po vítězství našich hokejistů nad Sověty v březnu 1969 před turnovskými kasárnami: „Táhněte domů, tady nevyhrajete!“ A rukou studentskou i profesorskou jsme převraceli ruského gazíka vzhůru kolama s jistotou, že se neudáme, ačkoli začínala doba udavačů. Někdo nás udal, že jsme na chmelové brigádě srpna 1969 pochovávali v rakvi demokracii. Někdo nás udal, že si píšeme a telefonujeme s emigrantkami z naší třídy Věrkou a Laděnou. Někdo nás udal, že jsme šli poprvé a naposled do prvomájového průvodu 1970 jen proto, abychom zachránili Horáčka. Dalo by se dnes zjistit, kdo to byl. Ale o to tady nejde. Jde o to, že i v době tisíckrát převrácených hodnot bylo možno občas se potkat s tím, co

nám Gymnázium Turnov nabídlo jako permanentní pozici v životě: Se solidaritou. Narazil jsem na ni hned po maturitě v červenci 1970 při přijímacím pohovoru s děkanem právnické fakulty Univerzity Karlovy profesorem Plundrem, když jsem se jej tázal, zda má vůbec nějaký smysl pohovor konat, když jsem nebyl na „vysokou“ doporučen. „To je pro mne to nejlepší doporučení, pane kolego, zvláště když jste z turnovského gymplu. A budeme si povídat o Drábských světničkách, tam chodím nejradši!“

MILAN BRUNCLÍK
maturitní ročník 1970

Než zmlknem docela

sluší se vydat svědectví o oněch letech s eufemistickým názvem „normalizace“.

Neobstáli jsme v očích stranických orgánů a tvrdě sankce, které postihly sbor, vystavily tak škole mimoděk vysvědčení zachovalosti, mravní kontinuity a slušnosti. O represích píše jiní. Po příchodu „vstupitelů“ ztrácela naše řeč onu biblickou dichotomii, ano–ano, ne–ne. Uchylovala se k opisům, historickým analogiím, k obrazům. A tak třeba Gorkého Píseň o sokolu, pronesená na školní oslavě, dostala punc inkriminovaného textu. Pražákovu knihu Nezapomenutelní z Turnovska pošlapala lidská omezenost a odsoudila ji do stoupy. Prožívali jsme vlastně něco podobného, co napsal Hálek o akademickém gymnáziu po nástupu Bachově. Takové analogie byly výmluvné i bez komentářů.

Za normalizace se změnila pravidla hry, hřiště dostalo nové mantinely. Stali jsme se plnič, svobodné rozhodování bylo ochromeno. Z hlediska obecné etiky nebyla situace lehčí než ta, kterou jsme tu prožívali ve stejných třídách za války. Otázka „kdo je kdo“ byla složitější. Škola byla infikována všelikými svazy, funkcionářskými i rodičovskými ohledy. Odborné i osobní ambice studentů byly vázány na jejich angažovanost. Tak se zpochybňovaly trvalé hodnoty. Umlkl Sokrates.

Předmaturitní komplexní hodnocení mělo prezentovat výsledky odborného růstu, stávalo se však snůškou společenské angažovanosti žáka i rodičů. Pro třídního bylo slohovou ekvilibristikou, při níž jazyk zrozpačitěl, aby neuškodil. Sčítaly se hodiny na brigádách, mládežnická školení, soutěže a olympiády, kila sběru, vojenský nábor i nábor tisku, písničky přátel, Co víš o zemi a kdoví co ještě, co budovalo pozitivní naděje pro uchazeče o vysokoškolské studium.

Co různých školení podstupovaly pedagogické sbory! Pravda, tolerovaly se tu čtené monology, ale málokdo přitom pozoroval, jak léta „za živa pohřbených“ ukrajují náš čas. Čas, který měl být věnován sebevzdělání, jazykům, práci pro veřejnost, přednáškám – výčet by mohl pokračovat. Plynul v jalových poradách, které ducha nepovznášely, vyčerpával se v mrtvých narozených institucích (SČSP, CO, občanské výbory, ...), aby se v nich mohla prokázat podřízenost a loajalita.

U vchodu do gymnázia čteme s pohnutím jména fyzických obětí nacismu. Vnucuje se falešná představa, jako by historie násilí vzala za své v roce 1945. Ve škole už–pravda–nepadaly hlavy jedinců. Kdo však spočítá hlavy studentů, kteří s rodiči zvolili nejistý exil? Nespočítáme hlavy moudrých s vyhraněným odlišným životním postojem, hlavy studentů zatížených dědičným třídním hříchem svých rodičů, těch vyloučených, vyškrtnutých, religiózních, obdařených na cestu do Pomocných technických praporů posudkem SČM, žáků bez možnosti studovat obor svého zájmu? Kdo změří hloubku duchovního marasmu, osobního ponížení, šíří informací, které nemohly být nikdy sděleny?

Skládáme se před jmény obětí nacismu. Ty druhé, bezejmenné, tu hledáme marně. „To tam schází, ó lidé, to tam schází!“ vnucuje se obžalobná parafráze k básni Ant. Sovy. Mají tam u vchodu své rezervované místo.

MIROSLAV ŠPIKA
profesor

Vzpomínka na Gymnázium v Turnově

Vzpomínka na turnovské gymnázium je pro mne svázána se jménem a nezapomenutelnou postavou prof. Šenfelda. Jeho oblíbeným předmětem a velikou zálibou byla chemie. Byl neuvěřitelně zaujatý tou skvělou vědní disciplínou, snažil se jí hluboko pronikat pod kůži a její tajemství s nadšením otvírat studentům.

Poprvé jsem se s ním ale setkal na bramborové brigádě, kam na podzim každoročně jezdilo celé gymnázium. Páni profesori tam vykonávali funkci „pedagogického dozoru“, studenti sbírali brambory. Tam samozřejmě nebylo možné rozpoznat jeho kvality odborné, jedno bylo ale ihned zřejmé: že je to báječný člověk s velikým lidským srdcem a úžasným porozuměním. S úsměvem pozoroval, jak tam vznikají a hned zase zanikají první okouzlení a lásky, komentované „mezi muži“ silnými slovy, neviděl dým samozřejmě zakázaných cigaret vznášející se zpoza křoví nedaleko pole, ale viděl vždy všechno důležité, uměl utěšit a neváhal i zakročit, bylo-li třeba.

I když byl mnohými studenty považován za přísného, přesto bylo mezi ním a studenty jakési nepsané spojení. I ti, kteří chemii rádi neměli a zdála se jim obtížná a nelogická, byli fascinováni jeho zápallem a chovali k němu úctu. Chodil vždy po chodbách ve svém šedivém lehce vytahaném svetru, nikdy se nepřetvaroval a všichni to dokázali ocenit. I přezdívka „Šenfik“ byla laskavá a respektující.

Nepotkal jsem mnoho lidí jako on, všichni ale byli, podobně jako on, nesmírně důležití. Na gymnaziální studia v Turnově vzpomínám velmi rád. Kromě několika přátelství na celý život, kromě pomíjejících znalostí, které jsem získal, tam byli lidé jako on, které jsme obdivovali a kteří svým duchem převýšili a překonali ty druhé. Byl to báječný čas.

JIŘÍ POLMAN
maturitní ročník 1981

V roce 1971 se gymnázium stalo čtyřletým (v tom roce se nematurovalo) a škola získala dvě učebny navíc. Ročníky se dělily na přírodovědné a humanitní, ty časem změnily svůj charakter na třídy s pedagogickou specializací. V letech 1976–78 probíhala rekonstrukce budovy školy a po jejím skončení získalo gymnázium další potřebné místnosti. Určitou ztrátu pro výuku TV znamenalo převedení bazénu do správy MěstNV, který odebral gymnáziu i 3. ZDŠ značný počet hodin v bazénu pro jiné turnovské školy. Bazén nakonec technicky zkolaboval, musel být uzavřen a jeho opravy se ujal až městský úřad v polistopadové době.

Zpočátku se nadále jezdilo na podzimní chmelovou brigádu, teprve koncem 70. let byla za přednější považována pomoc studentů při sklizni brambor. Tyto brigády zaplnily celé září a protáhly se často až do října. Studenti jezdili pomáhat JZD v Nové Vsi u Lomnice nad Popelkou. Na počátku 80. let jely třetí ročníky několikrát na jarní zavádění chmele. Spolupříjemcem chaty v Pasekách se z finančních důvodů stala 1. ZDŠ v ulici Čsl. armády a chata sloužila nejen lyžařským a branným kurzům, ale i pro kurzy jiných škol.

Mnoho rozruchu vyvolala koncem 70. let další školská reforma, tzv. „Projekt českosl. vzdělávací soustavy. Vyvolávala naděje z možnosti zvýšení úlohy vzdělání, ale i rozpaky ze zařazení základů odborné přípravy, tzv. bloků. Na škole byly zavedeny bloky strojírenství, technické chemie, programování a základů administrativy. V období po listopadu 1989 Projekt potichu zanikl. V roce 1976 byla zřízena první třída z žáků osmého ročníku, v dalších letech se snižoval počet žáků, kteří přišli z devátých tříd.

Aktivity studentů se v této době chápaly výlučně svazácky. V tomto smyslu byla přerušena éra tvůrčích činů let šedesátých. Recitační, pěvecké a hudební umění studentů se tak mohlo projevit pouze v oficiálních pásmech k různým státním výročím. Novou formou byla slavnostní předávání maturitních vysvědčení zčásti ovšem poplatná ideologickým

klíší. Preferovala se tzv. veřejně prospěšná činnost žáků, různé brigády na stavebních pracích ve městech a od 80. let organizovaná letní aktivita studentů mimo okres. Zato stužkovací večírky byly považovány za zbytečnost, takže třídy je konaly často tajně, jen s vědomím svého třídního. Zábava studentů však plně propukala na maturitním plese na Střelnici, který se později přenesl do Pěnčína. Účastníci maturitních večírků jistě nezapomenou na ty své, které se konaly na Nebáku, U Kalicha, na Valdštejně a teprve později se místa konání večírků přesunovala blíže k Turnovu nebo přímo do města. Tradici studentského života odpovídaly i návštěvy hostinců. Restaurace Na Výšince (U Marušky, jak se říkalo), Centrál i Slávie by mohly leccos vypravovat. Kuřáci si mohli zapálit cigaretu až v okruhu 200 m od školy. Dlouhé vlasy chlapců a některé součásti módního oděvu se však netěšily toleranci až do sametové proměny.

Byla to rozporná doba a nutně s sebou přinášela řadu konfliktů, jinotajů, mlčení, ústupků i vítězství. Stojaté vody režimu 80. let se promítly i do školy. Bylo to ticho před bouří. Stará schémata byl už málokdo ochoten přijímat. Překonaná ideologie tížila a byla pocíťována jako brzda. Trochu vzruchu vlila do mysli sboru i žáků gorbačovská perestrojka, ale ti, kdo byli zvyklí čekat na oficiální pokyn, přistupovali k této výzvě více než opatrně. Přišel listopad roku 1989 a ukázal skutečné smýšlení sboru i studentů. Nechuť pokračovat v bludném kruhu reálného socialismu se proměnila ve spontánní nadšení a volání po změně. Vzniklo OF, konaly se bouřlivé mítinky, vznášely se požadavky, přehodnocovaly se pedagogické i výchovné principy. A tak zcela zákonitě vznikla myšlenka na obnovení osmiletého gymnázia. Během roku 1990–91 se jej podařilo prosadit, i když v podobě sedmileté. Škola se tak obloukem, různými zákřuty a překážkami vrátila ke svým kořenům. A začíná nová historie turnovského gymnázia a vše nasvědčuje tomu, že bude úspěšná.

Vzpomínka ...

Čas nám nekompromisně ukrajuje život každým svým okamžikem, na druhé straně je k nám milosrdný. Umožňuje zapomínat to nepříjemné a uchovává v paměti chvíle hezké, plné dobré pohody a radosti. Někdy se tvrdí, že se člověk nemá ohlížet zpět. Proč ne? Myslím, že je to někdy stejně důležité jako hledět dopředu. Známe minulost a přítomnost a neznáme budoucnost. Pohled zpět může být někdy inspirací, jindy varováním nebo poučením, ale samozřejmě i určitou nostalgií.

Moje ohlédnutí za 70. a 80. léty bude spíše vzpomínkové. Vzpomínkové na dva výborné učitele, u kterých se odbornost spojovala s prostou lidskostí, vážnost s humorem a kteří již nejsou mezi námi. Byl to pan profesor Emil Hejduk a pan profesor Luděk Šenfeld, se kterými jsem měl to štěstí sdílet kabinet biologie a chemie. V tomto kabinetě jsem získal „domovské“ místo při svém nástupu na tuto školu v roce 1966. Na počátku, jistě si to pamatují i tehdejší studenti, existovalo „soužití“ členů kabinetu s různými chemikáliemi ve společné místnosti. Zhruba v polovině 70. let následovalo „osamostatnění“ a přesun členů kabinetu na „hvězdárnu“ s nádherným, alespoň tehdy, výhledem na Výšinku, Český ráj a Jizersko-Kozákovský hřbet.

Byli to právě tito dva učitelé, kteří dominantně spoluvytvářeli atmosféru tohoto kabinetu. Na jedné straně byl obdivuhodný jejich velice odpovědný přístup k výuce. Měli velký přehled, a to nejen ve svém oboru, dovedli vystihnout podstatu problému a právě to podstatné uměli předat studentům. Oba měli dar improvizace, která působila navenek lehce, ve skutečnosti byla dána hloubkou jejich znalostí. Neustále se odborně rozvíjeli, neustále nad něčím bádali, něco připravovali. Nejednalo se o nějaké vědecké zkoumání, ale o praktické poznávání běžných životních dějů. Oba byli spíše „praktiky“, takže zvláště praktická část výuky chemie byla jejich doménou. Výborně se doplňovali. Profesor Šenfeld byl schopen sehnat jakoukoliv pomůcku a profesor Hejduk zase jakoukoliv pomůcku uvedl v činnost. Jejich zásluhou byla vybave-

nost učebny a laboratoře chemie na tehdejší dobu na velmi vysoké úrovni.

Na straně druhé se dovedli na některé věci a jevy tehdejší doby dívat s nadhledem. Zvláště jejich zásluhou to byl kabinet, ve kterém následoval odpočinek po „náročných schůzích a školeních“ poplatných době. Zde se „lčily“ i osobní problémy, a to nejen členů kabinetu. Domnívám se, že i někteří další učitelé sem chodili často relaxovat, odpočinout si, přijít na jiné myšlenky. Jejich svérázný a pouze jim vlastní způsob humoru působil často jako balzám na momentální rozčilení nebo rozpoložení. Často se v kabinetě debatovalo, vedly se různé úvahy, které neměly „filosofickou hloubku“, ale byly životní, srozumitelné, vycházely z reality života. Oba se uměli dívat na život z té lepší stránky. V tom byla jejich síla, která působila na okolí. Víím, že to „lepší“ vybírali proto, aby druhého odreažovali, přivedli na jiné myšlenky.

Samozřejmě, že ne vše a ne vždy bylo pohodové. Někdy došlo i k „přepětí“. I to patřilo k životu v tomto kabinetě.

Na závěr bych použil slov Jana Wericha: „Nechci, aby člověk, který je mým přítelem, souhlasil se vším, co dělám. A potřebuji, aby on nevyžadoval můj souhlas se vším, co dělám on“. A oni mými přáteli byli.

MIROSLAV SUCHARDA
ředitel

ŠKOLA A SOUČASNOST

90. léta přinesla do školy svobodu, která spolu s rozvojem informační techniky znamená průlom do pojetí vzdělávání a vyučování. Škola se musí přizpůsobovat novým možnostem, které nabízejí počítače a internet. Už jen vzpomínáme na doby, kdy jediným zdrojem informací byla naše stará knihovna s přeplněnými regály až ke stropu. Dnešní studenti přicházejí do studovny, pracují s výukovými programy na počítačích, píšou a tisknou si své referáty. Když potřebují informaci o nějakém tématu, listují si v počítačovém knižním fondu. Už neopisují ručně stránky od svého souseda, ale využívají kopírky. Každý student i profesor má svou e-mailovou adresu, která mu umožňuje spojení s celým světem. Studentovi stačí jen si vyzvednout klíček, zasednout ke speciálnímu počítači a prohlížet internetové stránky.

Při anglické konverzaci se studenti zapojují do e-mailového projektu, který slouží k vyhledávání partnerských škol a k výměně informací mezi konkrétními třídami a žáky. V poslední době se naši studenti podíleli na světovém školském projektu OSN, jehož se zúčastnilo 39 zemí. Naše škola jako jediná reprezentovala Českou republiku. Projekt byl vyhlášen ke Světovému dni míru a naše kvarty a 3. ročník tam přispěly svými verši. Z toho vidíme, jak stoupá význam cizích jazyků, protože umožňují nejen komunikaci s celým světem, ale i získávání nejnovějších informací a daleko hlubší poznání světa. To, co pro nás bylo dříve nedosažitelným snem, cestovat se školou do zahraničí, účastnit se výměnných zájezdů, stalo se skutečností. Naši studenti navštěvují pravidelně Goudu v Ho-

Přijetí studentů u starosty v Kriftelu

landsku, Kriftel v SRN, chystají se do dánského Koldingu a vyjíždějí na poznávací exkurze do Paříže, Říma apod.

Ti nejlepší získávají tříměsíční až roční stipendia na středních školách v Anglii, USA a Německu. V posledních třech letech jsme měli na těchto studijních programech zastoupení.

Mladá Anglie

Snad od nepaměti trvá u nás představa ostrova za kanálem La Manche jako konzervativní země hubených pánů v buřinkách, husté mlhy nad Temží, tradice královského majestátu a vánočního pudinku. Pravda, každá z těchto charakteristik je i dnes v Anglii občas k vidění – snad až na tu pověstnou mlhu, s níž se Londýňanům už dávno podařilo vypořádat, ale bylo by to k Angličanům nefér, vnímat je stále jen jako suché tresky, nadobro uvízlé v síti minulých století.

Měl jsem to štěstí, pozorovat Anglii po téměř rok ze školní lavice, a tak mi přinejmenším jedna z mých zkušeností dovoluje zastat se jí proti našim zkrusleným názorům. Můj pohled se totiž zejména setkával s obrázkem Británie mé generace, jejíž budoucnost je zároveň budoucností celé země – vždyť soukromé školy se často chlubí tím, že jejich studenti jsou těmi nej! sedmi či osmi procenty mladé populace. Při oněch, pro našince stotisícových poplatcích za školné si však chtě nechtě musíme položit otázku, nakolik je ono nej! spojeno s nadáním a vědomostmi a nakolik závisí jeho posouzení na tloušťce rodičovské peněženky...

At' už je však možné pokládat mé spolužáky za dostatečně reprezentativní vzorek britské mládeže, nebo ne, pro mě byl každodenní styk s nimi zkušeností postačující k docela jednoduchému závěru – generace náctiletých je všude stejná. V Anglii jako v Čechách, bez rozdílu mezi Londýnem, Prahou nebo snad Turnovem, asi kdekoliv je tohle ten bezstarostný věk těch stejných nepřekonatelných problémů.

Strach ze zkoušek, tajné kouření za rohem školy nebo první studentké lásky, to nejspíš chutná všude stejně, bez ohledu na geografickou polohu nebo jazyk, kterým mluvíte.

Jsou tu samozřejmě rozdíly, vždyť kolik žáků, či dokonce profesorů našeho gymnázia jezdí po ránu do školy nablýskaným BMW, ale na druhou stranu, kdo z nás by si přál řídit byt' sebeluxusnější auto den co den na levé straně?

A tak si student anglický, i když snad o trochu bohatší, světa znalejší

a možná ještě více přesvědčený o své vlastní důležitosti než jeho český kolega, stejně jako gymnazista kdesi ze středu Evropy, snaží užívat život „než bude pozdě“. Ohromuje rodiče podobně, jako oni kdysi ohromovali rodiče své a připravuje se, přes den ve školní lavici a večer u pinty piva, na ty – ze svého pohledu – nejrůžovější zítřky.

A tak jestli je snad anglická společnost opravdu pořád tak konzervativní, jak se říká, pak se rozhodně nezdá, že to platí o její mladé generaci. Ta se totiž na budoucnost plnou změn těší úplně stejně jako ta česká.

Jediný rok, pravda, mi nemusí nutně dávat právo vynášet jakékoliv závěry. Jakkoliv nedostatečná je však tato doba k hlubšímu porozumění anglické společnosti, můj žaludek má v tomto případě daleko jasněji než hlava. Sláva české kuchyni, vždyť vánoční pudink se opravdu nedá měřit se smaženým kaprem.

MICHAL NEŠPOR
Forest School – Londýn
Velká Británie

Řekne se Rakousko ...

Když se řekne Rakousko, vybaví se nám před očima:

- a) země Alp, pastvin, kvetoucích luk a jezer
- b) kosmopolitní Vídeň spojená s obrazy Franze Josefa
- c) tyrolský folklór a jódlování
- d) země valčíků a operet
- e) vídeňská káva a Sachertorte

Alespoň tak se o Rakousku dočteme v příručkách pro maturanty. Když jsem navštěvovala 3. ročník (sextu) Gymnázia v Turnově byla jsem vybrána na tříměsíční studijní pobyt právě do Rakouska. Čas strávený v Rakousku mi jazykově velmi pomohl (za to, že se moje němčina zdokonalila, bych chtěla poděkovat nejen svým rakouským učitelům a spolužákům, ale především naší paní profesorce němčiny, paní doktorce Jaroslavě Dudkové, která mě na možnost studia v zahraničí upozornila a mnoho mi pomohla), a byl hlavně překvapující. Z výše uvedených charakteristik Rakouska jsem totiž kromě dortu a kávy nepoznala nic. Vlastně ještě také kromě folklóru. Mám-li za typické představitele lidového umění této alpské země považovat dva starší hudebníky. Harmonika a klarinet – v kožených kalhotách, bílých ponožkách a s Gemsbartem v klobouku. Jmenovali se Hans a Max. A hrávali (mírně falešně) na vesnických posvíceních a zabíjačkách...

„Výměnní“ studenti – mezi něž jsem patřila i já – byli ubytováni v hostitelských rodinách. Ta moje bydlela na vesnici, 13 km od nejbliž-

šího 15tisícového městečka Leibnitz. Lépe řečeno 3 km za vesnicí St. Nikolai im Sausal stála hospoda Na Kopci. A v tom hostinci bydleli Mutti a Vati (maminka s tatínkem, jak jsem jim měla za úkol říkat) a jejich dvě děti, tehdy osmnáctiletá Renata a patnáctiletý Stefan. Konverzovat jsem mohla pouze s Mutti (byla na mě velmi hodná a měla se mnou téměř nezměrnou trpělivost) a se štamgasty. V dolní místnosti domu byl výčep, kde jsem po vyučování roznášela. Vati trávil celé dny v práci, Stefan u učení na internátě a Renate s nikým nekomunikovala. Řeč se proplétala jak klubíčko vlny, ale o zajímavostech Rakouska se příliš mluvit nedalo. Ve vinařské oblasti Štýrska těsně u slovinských hranic toho moc zajímavého nebylo. Hofburg, Prater, Alpy a vídeňská dlažba z mých přání zmizely. Jediná dosažitelná památka byl jakýsi kostel, nacházející se v nedaleké vesnici. Prý jej navrhoval sám malíř a architekt Hundertwasser. Barevnou krásu mi však nebylo dáno spatřit na vlastní oči. Mutti, jež to místo navštívila pouze jednou, coby dítě se školou, mě slíbila ke kostelu zavést.

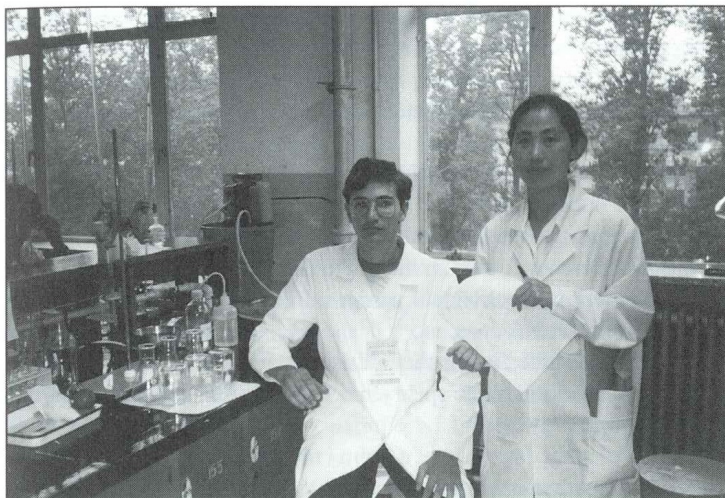
Cesta byla dlouhá a jednotvárná. Chvillemi se zdálo, že domy podél silnice jsou podezřele stejné. Na mé upozornění, že okolo jedné stodoly jedeme podruhé, se Mutti jen zasmála. Ona to tu přece zná. Pak jsme okolo zmíněné hospodářské budovy projely potřetí. Mutti pochopila existenci bludných kořenů uprostřed cest, obrátila auto a jelo se „heim“. Mezitím se hustě rozpršelo. Kostel v Köflachu mi ale nahradilo mnoho dalších zážitků: opékání jedlých kaštanů, slavnostní průvody krojovaných vesničanů (jódlovat neuměl bohužel nikdo), spaní v posteli, na které umřel dědeček... V zásuvkách mého nočního stolku ještě odpočívaly jeho léky, brýle, medaile z války a fotky (většinou vojenské a skupinové). A pokud jsem si neprohlížela fotografie nebo domácího lékaře – oblíbenou knihu Mutti, tak jsem buď navštěvovala kamarádky nebo příbuzné, a nebo se učila matematiku... Byla stejně těžká jako ta česká.

V Rakousku jsem potkala mnoho zajímavých lidí a neobvyklých historek. Vyprávění o nich by zabralo ještě spoustu papíru. Celé to množství bych chtěla shrnout do jedné jediné věty, a to, že na Rakousko nikdy nezapomenu.

EVA HRDINOVÁ
maturitní ročník 1997

Žáci školy se pravidelně zapojují do matematických, fyzikálních a chemických olympiád. Účastní se konverzačních soutěží v anglickém a německém jazyce. Absolvuji olympiády v českém jazyce a dějepise. Tradičně navštěvují historickou soutěž v Chebu.

Největšího úspěchu v poslední době dosáhl Petr Matoušek, který reprezentoval školu na mezinárodních chemických olympiádách v Pekin-

Petr Matoušek – Peking 1995

gu a Moskvě, kde získal v letech 1995–96 bronzovou a stříbrnou medaili. Nyní studuje na Přírodovědecké fakultě UK v Praze.

Vzpomínka na Čínu

Obloha je celá šedá a v dáli lze jen stěží rozpoznat obrysy Velké čínské zdi v Badalingu. Doslova proudy vody padají na zem a zaplavují ulice a pole. Zdejší čilí obyvatelé jsou na to zvyklí a návaly vody překonávají statečně na svých ne zrovna nových bicyklech. Je nádherné sledovat z autobusu, co se děje kolem nás. Perspektivní země plná kontrastů – vysoké moderní budovy, překrásné historické památky... – a přesto někteří lidé z venkova nemají kam složit hlavu. Avšak nic nemůže zastítit naše olympijské klání, které proběhlo v minulých dnech. V kom by jen nepanovalo napětí, jak vše dopadne? Očekáváme okamžik, kdy si budeme moci konečně oddychnout. Ale ne na dlouho. Začíná totiž příprava na další ročník! Kdo bude mít štěstí tentokrát?

PETR MATOUŠEK
maturitní ročník 1996

Mnozí studenti odjíždějí na zahraniční stáže v rámci vysokoškolského studia nebo mohou studovat na vysokých školách v zahraničí.

Studium na turnovském gymnáziu pro mne bylo začátkem období cílevědomého vzdělávání, ve kterém nyní pokračuji v zahraničí. Mezinárodní vzdělání má, podle mého názoru, dnes ve světě, který prochází sta-

diem silné globalizace a především na našem kontinentě, vyznačujícím se již nezvratně postupující integrací veškerých národních struktur ve struktury nadnárodní, stále větší a větší význam. Myslím, že každý mladý člověk by se měl snažit získat praktické zkušenosti v zahraničí, neboť tím, že poznává cizí kultury a život jiných národů, se mu též otvírá možnost poznat lépe sama sebe a své vlastní životní prostředí. Já osobně jsem velmi rád, že jsem mohl nasbírat životní zkušenosti v různých zemích, protože se mi tak vytvořil nový, jinak těžko poznatelný, pohled na svět. Všem, kteří by měli o podobné zkušenosti zájem, přeji hodně štěstí při jejich získávání!

IVO SÚLOVSKÝ

1994 – 98 Wirtschaftsuniversität, Wien
1997 University of Illinois at Urbana-Champaign, USA
maturitní ročník 1994

Prakticky celé čtyři roky jsem byl přesvědčen, že budu pokračovat ve studiu, a to studiu chemie. To se také stalo. Po maturitě jsem nastoupil na Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy v Praze na magisterské studium se specializací – analytická chemie. Tématem mé diplomové práce byla separace peptidů metodou vysokoúčinné kapalinové chromatografie a kapilární elektroforézy. Měl jsem to štěstí, že Katedra analytické chemie má dlouholeté kontakty s Katedrou instrumentální analýzy Technické univerzity Eindhoven v Nizozemí. Těsně před ukončením studia mi bylo nabídnuto místo postgraduálního studenta právě tam s tématem podobným – jde o chování stacionárních fází v podmínkách kapalinové chromatografie a elektrochromatografie.

O pár týdnů později se konal pohovor a v září 1996 jsem nastoupil. Studium je na rozdíl od ČR čtyřleté, neobsahuje žádné povinné přednášky a je zakončeno pouze obhajobou postgraduální práce. Výhodou studia v zahraničí jsou kromě zvládnutí cizího jazyka (či jazyků) také poněkud lepší pracovní podmínky (včetně možnosti účastnit se různých konferencí všude po světě), dané podstatně lepší finanční situací zahraničních, a tím myslím především západních, univerzit, i když i zde se projevuje jistá redukce, související se stále ubývajícím počtem studentů chemie.

Závěrem bych chtěl podotknout, že studovat v zahraničí je příležitost s velkým P, a to především na univerzitní úrovni. Nutno ovšem zmínit, že i západní univerzity se mohou značně lišit, a proto je nutné brát vážně i poznámku jednoho anglického kolegy s tím, že TUE je oproti anglickým univerzitám zvláště dobře vybavena. A tak je nutné si umět i vybrat.

JAN JISKRA
maturitní ročník 1991

Škola se snaží být pro studenty nejen vzdělávací institucí, ale chce jim také nabídnout různé zájmové aktivity a kulturní příležitosti. K nim patří obnovení tradic školních akademií a oslavy Dne studentstva, při kterých mají studenti možnost vybrat si z pestré nabídky programů, které pro ně připravují jejich profesori. Při této příležitosti vznikl náš pěvecký sbor, Jazz kvintet i jiná hudební seskupení. Mladší i starší studenti se zapojují v rámci Turnovského divadelního studia.

Jazz kvintet hraje ke Dni učitelů

Jazz kvintet Turnov

Letos tomu budou již tři roky, co ředitelství turnovského Gymnázia započalo nadějnou tradici oslav Dnů studentstva. Vyjma akcí sportovních, vzdělávacích, zábavných (či politických) se tehdy chystaly i akce kulturní. I pátralo se po studentských hudebních aktivitách. A to byl pro nás ten pravý popud k založení vlastního hudebního tělesa – vzhledem k naší rozkvétající lásce k jazzu tělesa víceméně jazzového.

Po prvním vystoupení na Gymnáziu, kde nás skutečně bylo jen pět, jak název praví, následovalo i první veřejné vystoupení, a to v obsazení tomu dnešnímu dosti podobném. Ze stávajících osmi členů Jazz kvintetu – turnovských rodáků a žáků ZUŠ Turnov – pět studovalo a dva ještě stále studují na turnovském Gymnáziu.

S nástupy na vysoké školy přišly, přicházejí a určitě ještě i přijdou problémy. Z turnovského Jazz kvintetu se postupně stává spíše pražský, neboť od října nás v Praze bude studovat již pět. I přesto se ale v Turnově relativně pravidelně scházíme na zkouškách a držíme se původního záměru „prostě si zahrát“.

Jsou ale bohužel problémy, které hýbou světem a ani my se jim vyhnout neumíme a ani nemůžeme. Světem vládne komerce a byrokracie. Naštěstí však existují instituce, které v tomto chodit umějí a které nám pomáhají (Turnovské kulturní středisko, jehož jsme spolkem, a Městský úřad).

Tím hlavním, díky čemuž vůbec Jazz kvintet existuje, jsou na jedné straně naše hudební znalosti a dovednosti, za jejichž získání vděčíme především našim rodičům, turnovské ZUŠ a jazzovým dílnám ve Frýdlantu a Svitavách, a na straně druhé pevně zakořeněné a udržované přátelství, které v Jazz kvintetu panuje od dob našich společných gymnaziálních studií až dodnes.

Už jsme měli příležitost zahrát si na více než dvaceti koncertech, to jste ale ostatně mohli (nebo spíše jen ti více kulturně založení z vás) zaznamenat sami (?).

Takto si žil a žije Jazz kvintet a s ním i my, jeho členové. A jakéže máme plány do budoucna? ...„Prostě si zahrát“.

JOSEF UCHYTIL
maturitní ročník 1997

Divadlo

Jak dlouho existuje na turnovském gymnáziu studentský divadelní sbor, to opravdu nevím. Rozhodně vím ale to, že jedno z jeho prvních představení, Plautova „Komedie o strašidle“, mě svým divadelním i hudebním zpracováním (za plentou tenkrát seděl a stál nedávno vzniknuvší Masákův Nářez) „pohltilo“ a i mě zlanářilo k tomu, abych divadlo

Z vystoupení pěveckého sboru na Akademii 1998

zkusila a zažila ten pocit chodit po prknech, která znamenají svět. Respektive se po nich v určité zvířecí podobě, obměňované podle právě hraného divadelního kusu „plazit“ nebo plížit.

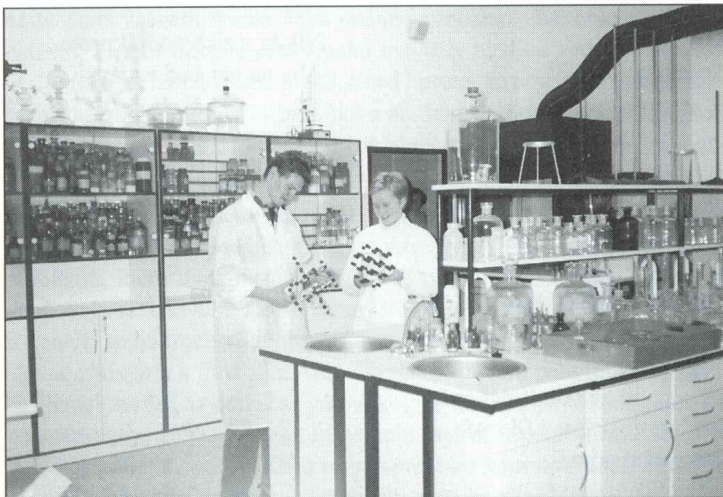
Mojí premiérou se stal Žáčkův „Pepan“ (Ať žije Pepan!), kterého jsme si i částečně dramatizovali a jako opice se na něm docela vyřádili. U zvířat jsme zůstali i při zpracování druhé velice známé hry bratří Čapků „Ze života? Hmyzu!“

Starší soubor mezitím objížděl přehlídky s Výtečníky a s Biloxi blues, kluci vyhráli festival s Knoflíkovou válkou. My jsme se vrhli na další z Čapkových her – Lásky hru osudnou. Ta měla premiéru v únoru '97, asi měsíc poté byl zrealizován i další projekt – Moliérův Chudák manžel a ve výčtu jiných her bych mohla pokračovat dál (v poslední době měly premiéru např. Mrázkova Tancovačka, Báchorka o staré lípě – hra na náměty Jiráskovy Lucerny, parodie na Limonádového Joa – Kaubojka...).

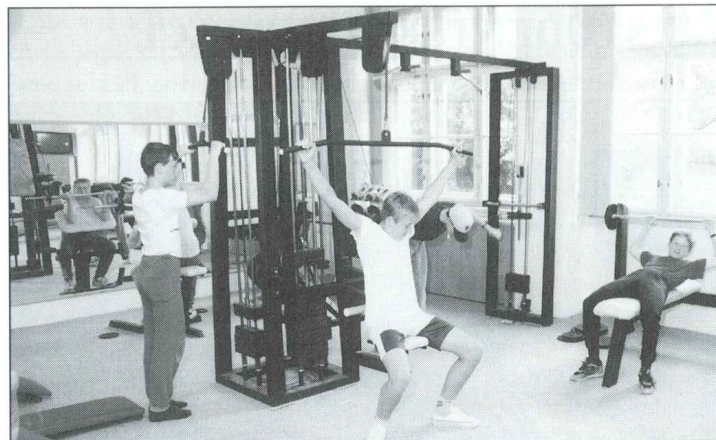
Tento článek je částečně informativním výčtem představení, převážně režirovaných za pomoci dalších kamarádů Petrem Hakenem (úplně bych na něj zapoměla), mírně „osmažen“ subjektivním pohledem „zevnitř“. Ale snad se mi alespoň částečně podařilo uvést vás „do obrazu“, jak to na té dřevěné podlaze v divadle očima rádoby herce vypadá.

A jak zní tedy závěrečné motto? Kromě hesla „Z nejhoršího jsme uvnitř“ (divadlo zabírá poměrně dost času – zkoušky, představení, přehlídky, následné oslavy), se mé pocity a zkušenosti dají shrnout do tří slov! JUST TRY IT and ...

BARBORA GREGOROVÁ
maturitní ročník 1998

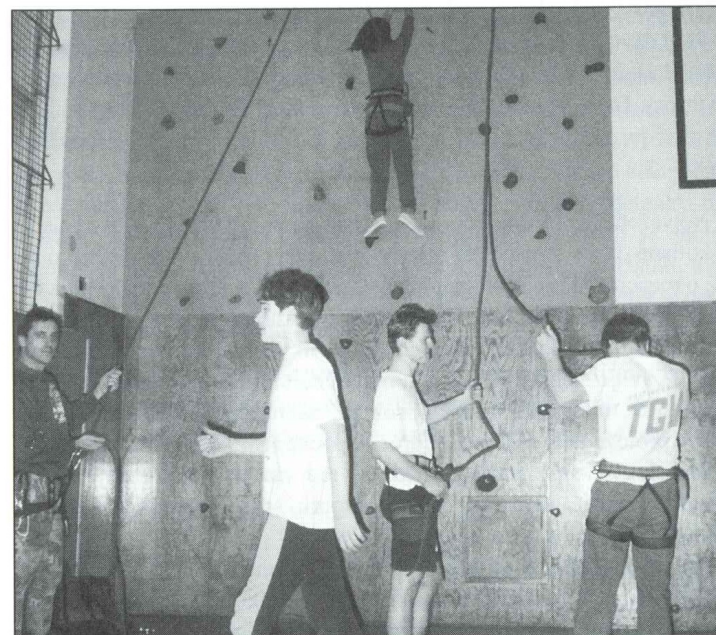

Při cvičeních z chemie

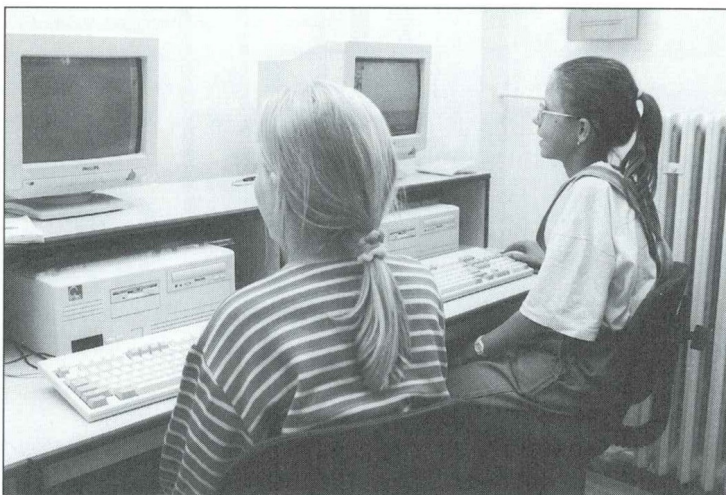
V posilovně

Mění se možnosti, mění se studenti a proměňuje se i školní budova. Žáci se učí v moderních odborných učebnách, volí si dle svého zaměření semináře, navštěvují odborné přednášky a besedy. Ve volném čase se mohou realizovat v různých kroužcích, cvičit v posilovně nebo se občerstvovat ve školní kantýně.

Na horolezecké stěně v tělocvičně

ZE STUDENTSKÝCH PRACÍ

U počítačů

Jak přišla na svět naše škola

Před dávnými časy, kdy ještě Turnov svíraly městské hradby, okolí se zelenalo loukami a hlubokými lesy, rostl na půli cesty k Vrchhůře veliký strom. Dnes už není důležité, byl-li to starý dub nebo věkovitá lípa, ale jisté je, že byl mohutný, rozložitý a sídlilo na něm velké množství ptáků.

Nejváženější obyvatelkou stromu byla stará, moudrá sova. Bydlela ve vykotlané díře a v podvečer měli všichni ptáci možnost požádat ji o radu, o rozsouzení pře nebo jenom poslouchat její zajímavá vyprávění. Na starý strom se slétalo stále více ptáků, pozorně naslouchali a z okolí se příkrádala naslouchat ostatní zvířátka. I vítr se v ten čas ztišil, tráva narovнала svoje stébla i zem v okolí starého stromu tiše hltala každé slovo. Tak to šlo den za dnem, rok za rokem. Nebylo na tomto místě sváru, protože tady sídlila moudrost a pochopení. Stará sova vychovala svými slovy hodně ptáků a každý se rád vracel zpět. Snad je vábilo moudro usazené do koruny starého stromu, snad možnost vyslechnout nové příběhy.

Jednou odpoledne se přihnala do kraje bouřka. Silný vítr vyvracel stromy, lámal keře a ničil domovy všem zvířátkům. Padl i starý strom. Ptáci se rozletěli do okolí a brzy přišli na toto místo lidé. Zalíbilo se jim na první pohled, ale nemohli se dohodnout, co tady postavit. Jako by ne-

známá síla svazovala ruce. Až někoho napadlo postavit zde školu. Od té chvíle se vše začalo dařit.

To duch staré sovy a moudro uložené do země našlo opět své žáky.

ELIŠKA ZÁLESKÁ
sekunda

Co je život?

Život je jako hodina matematiky.

Počítáš příklad

A když jsi na konci

Zjistíš

Že je špatně

Chceš začít znovu

Ale v tom zazvoní.

Spisovatelé

Je jich mnoho

A jsou příšerně odlišní.

Vítězslav Nezval

Obdivuhodný nauvka

Ernest Hemingway

Zakomplexovaný génius

Kosmas

Nenasytý filosof

Bohumil Hrabal

Moderní stařec

Erich Maria Remarque

Válečná oběť

Tomáš Garrigue Masaryk

Především člověk

Jsou velmi odlišní

Ale mají něco společného

Všichni psali proto

Aby obohatili lidstvo

Nikdo z nich nepsal proto

Aby na něj žáci nadávali.

Poznámka na okraj

Z filozofie víme

Že práce

Měla podíl na polidštění opice.

Snad se dočkáme i filozofa

Který nám poradí

Jak polidštit člověka.

MICHAELA KULHAVÁ, 3. r.

Fotka z prváku

Tu starou fotku už pohřbívá prach.
Přejeđu prsty přes šedivý nános
a v duze po prstech se usmívá Vlach.
Brýle jak teleskop mu padají na nos.
Když sfouknu prach, jak když odstraní oponu.
V tulivé formaci stojí skupinka lidí.
Šťastní a barevní na předškolním záhonu.
Ach, za tu nádheru se člověk až stydí.
Každý má úsměv v teleci tváři
podivně znetvořen v sluneční záři.
Byli jsme tenkrát buclaté děti.
Dodneška buclatý zůstal jen Mareček.
Pak odhalím sebe. Jsem zleva ten třetí.
V seprané flanelce tam stojím jak blbeček.
Vedle mne smějí se nejlepší kámoši.
Jedna z pár fotek, na které jsme spolu.
Uhlíř a Hyka se tlemí jak hadroši.
Kdo ví co bude až skončíme školu?
Dál prohlížím tváře a bezděk se ptám,
kterou z nich opravdu, opravdu znám?

DAVID KONOPÁČ, 3. r.

Interview s dědou

Můj dědeček se jmenuje Ivan Šolc. Letos oslavil sedmdesáté narozeniny. Život zasvětil fyzice. Jeho jméno je spojeno s několika desítkami patentů, z nichž některé snad trochu rozvířily hladinu vědeckého světa. O slovíčko jej nebylo třeba prosit. Snad i proto, že považuje za svůj úkol rozdávat z bohaté studnice prožitků a zkušeností, promluvit o své životní filozofii založené na křesťanských idejích.

Před více než půl stoletím jsi navštěvoval turnovské gymnázium. Byly časy tvého studia nějak výjimečné?

Čtyři roky během vyšších tříd gymnázia byla válka. To přinášelo řadu problémů, které dnes neznáte. Ráno se nesmělo ve třídách svítit, zatemňovalo se. Chodil k nám obávaný německý inspektor Werner, někteří kantoři se ho trochu báli, jiní nám statečně vykládali i zakázané věci, hlavně z historie a filozofie. Ale udavači mezi námi nebyli. Mého tatínka Němci zavřeli na delší čas jako rukojmí. Ten den jsme psali písemku z matematiky, vůbec jsem na ni nemohl myslet. Dostal jsem kuli, byla to jediná pětka z matiky. Když se pan profesor Pour dozvěděl, že mi ráno před odchodem do školy odvezli tátu, moc se mi omlouval, tu písemku jednoduše nebral v úvahu.

Ani v té těžké době jsme nežili přehnaně vážně. Vymýšleli jsme si různé legrácky, výlety, koupání, i muziku jsme aktivně dělali. Někdy jsme se sešli, povídali si a bylo nám spolu dobře. Naše třída se od maturity schází každý rok. Jsme pořád ti stejní kluci a holky, jen nás teď pořád ubývá.

Když přihlédnu k šíři tvých znalostí, zdá se mi, že Tě ve škole bavilo úplně všechno. Nebo snad ne?

Ale kdepak! Měl jsem rád přírodní vědy, matematiku, chemii, fyziku a trochu i biologii. Nebavil mě dějepis, hlavně dějiny novější doby. Připadalo mi to jako povídání o ničem. Nejvíc jsem fandil chemii, nakonec to ale vyhrála fyzika. Ani samé jedničky jsem neměl, i známku z chování jsem občas pokazil. Také vysokou školu jsem nebral přehnaně vážně. Chodilo se na koncerty, do divadla, muzicírovalo se. Od třetího roku jsem při studiu pracoval v Tesle ve výzkumáku, ale ze zkoušky jsem vyletěl jen jednou.

Zůstaňme u té fyziky. Vydřela ti láska k ní, když ses jí celý život živil?

A víš, že ano! Kdybych měl žít znovu, neměnil bych. Je to napínavé řemeslo a politika na fyziku nemá vliv. Rovnice fyzikálních zákonitostí jsou za každého režimu stejné. Jistě jsou mezi středoškoláky i tací, kteří se budou věnovat výzkumu, které baví přírodní vědy.

Měl bys pro ně nějakou radu?

Především jim moc fandím, přírodní vědy jsou krásné, romantické, někdy dobrodružné. A doporučoval bych všem, ať už je to chemie, astronomie nebo třeba genetika, aby neustrnuli jenom u systému počítačových pokusů, aby šli do terénu. V chemii, aby vzali všelijaké ty křivule a dělali třeba i smradlavé pokusy, ve fyzice si mohou vyzkoušet, jak je to s hydromechanikou nebo turbinací, cokoliv, hlavně dělat vlastníma rukama. A další věc, dnešní svět má mnoho špičkové techniky, důmyslná zařízení, když se takový přístroj poláme, většinou se zahodí a koupí se nový. Když se té technice klaníme, chceme ji vlastnit, měli by kluci, nakonec proč ne i děvčata, těm věcem rozumět a umět je opravit, je přece škoda všechno to vyhodit.

V téhle souvislosti nelze nezpomenout na Tvé slavné smetištní výpravy!

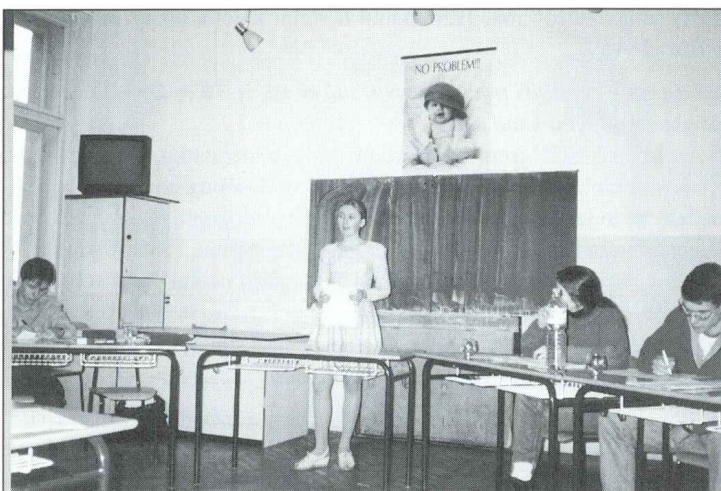
Já vždycky rád dělal amatérské vysílání a zakládám si na tom, že jak můj vysílač, tak můj přijímač jsou postaveny celé z toho, co jsem našel na smetišti.

Je ještě co objevovat, půjdou věda, bádání dopředu?

Nikdy to neskončí, Pán Bůh to tak udělal, že čím víc poznáváme, tím víc říkáme se Sokratem: Víím, že nic nevím. A to je krásné, to dává věcem smysl.

DAGMAR OUPICKÁ
sexta

Z INTERNETOVÝCH STRÁNEK

Z celorepublikového kola Debatní ligy, které se konalo v prosinci 1997 na Gymnáziu v Turnově

K 1. září 1998 má škola 435 studentů.

Tři formy studia

osmileté studium	6 tříd
sedmileté	5 tříd
čtyřleté	3 třídy

Šachový kroužek v akci

Vzdělávací obsah

vychází z učebního plánu MŠMT, ve kterém uplatňujeme systém seminářů

kvarta a 1. ročník	1 povinně volitelný seminář
kvinta a 2. ročník	2 povinně volitelné semináře
sexta a 3. ročník	3 povinně volitelné semináře
septima a 4. roč. (+ oktáva)	4 povinně volitelné semináře

Z lehkooatletických přeborů 29. června 1998

Studenti mohou volit ze seminářů:

- jazykových – anglický, německý, francouzský, španělský, ruský a latinský jazyk
- přírodovědných – chemie, biologie, zeměpis
- matematicko-fyzikálního zaměření – matematika, fyzika, deskriptivní geometrie, informatika a výpočetní technika
- humanitních – český jazyk a literatura, dějepis, základy společenských věd, psychologie
- esteticky zaměřených – výtvarná výchova, hudební výchova
- odborných – základy administrativy a ekonomie

Organizace studia

Studenti navštěvují povinné předměty, povinně volitelné semináře a cvičení a nepovinné předměty, např. sportovní hry, sborový zpěv, španělský, ruský a francouzský jazyk, řízení motorových vozidel, náboženství,...

K přípravě na vysokoškolské studium slouží všem žákům studijní a informační centrum, naše studovna, která je vybavena počítači s výukovými programy a která umožňuje studium odborné literatury a zajišťuje výpůjční služby. Výuku doplňují aktuální přednáškové programy věnované metodice učení, sexuální výchově, evropské integraci, dějinám umění apod.

Ve studovně

Volný čas

Škola nabízí zájmové kroužky, jako např. modelářský, elektronický, šachový a kroužek informační a výpočetní techniky.

Klub mladých diváků organizuje návštěvu divadelních představení v Praze.

Sportovní klub nabízí jak lyžařské zájezdy a bruslení, tak horolezecké výstupy a turistické výlety.

Debatní ligu v angličtině vede kanadská lektorka V. Taylor. Studenti se učí diskutovat a prohlubují si své jazykové znalosti.

Kulturní život

Ve škole pravidelně vychází studentský časopis Herolt. Každá třída se účastní historických, zeměpisných, přírodovědných a literárních exkurzí.

Žáci mají možnost vystoupit na školních akademiích. Škola organizuje zajímavé besedy a diskuse se známými osobnostmi.

Kontakty se zahraničím

S našimi partnerskými školami organizujeme reciproční pobytové zájezdy s ubytováním v rodinách. Navštěvujeme Konrad-Adenauer-Schule v Kriftelu, Gymnasium v Goudě a Sprembergu.

Vybavení

Vyučování probíhá v odborných učebnách.

Možnost občerstvení ve školním bufetu.

Studijní a informační centrum, malý přednáškový sál, relaxační prostor.

Ve studovně

Pedagogický sbor ve školním roce 1997–1998

PEDAGOGICKÝ SBOR V LETECH 1988–1998

Ředitelé školy				Jitka Malá	1971	dosud	Bi–Ch
PaedDr. Zdeněk Měkyna	1986–1990	učil do 1993	Bi–Z	Vladislav Nejedlý	1995	dosud	Tv–Z
Miroslav Sucharda	1990–dosud	učí od 1966	Bi–Tv	Tomáš Novotný	1995	dosud	M–IVT
				PhDr. Iveta Pelcová	1993	dosud	Č–N
				Jana Pfajfrová	1992	dosud	M–F
				Jana Preislerová	1995	dosud	Č–Hv
				Jana Rozumová	1995	dosud	Č–OV
Zástupci ředitele				PaedDr. Zuzana Sehnalová	1993	dosud	R–Pg–A
Jan Touš	1971–1995	učí dosud	D	Břetislav Skrbek	1954–1988		M–F
PaedDr. Jaroslava Dudková	1995–dosud	učí od 1985	Č–N	Miroslava Stanková	1996	dosud	Č–Šp–A
Ing. Ivan Hájek	1994–dosud	učí od 1986	IVT	Miroslav Špika	1960–1994		Č–R
				Milada Štrosová	1973–1994		Č–A
				Miroslav Vávra	1987	dosud	Č–D
Pedagogický sbor				Emil Hejduk	1959–1990		Ch–Bi
PhDr. Naďa Adamová	1964–1993	TV–N–A		Luděk Šenfeld	1970/71, 1972–1994		Ch–Bi
Věra Bártová	1995	od 1992		Miloš Kneř	1967–1983, 1990–1996		Č–D
		částečně	R–N	Jaroslav Hendrych	1990–96		Bi–Ch
Ljuba Bradáčová	1970	dosud	R–D–N	PhDr. Eva Koťátková	1974–1985, 1991–1997		Č–N
Ing. Jana Brandejská	1987–1995		IVT	Jana Lochmanová	1976–1992		M–F
Andrea Břicháčková	1996	dosud	Bi–Ch	RNDr. Jana Přihonská	1994–1997		M–F
Ludmila Cichrová	1967	dosud	M–Dg	Jitka Roškotová	1986–1995		R–D–A
Jana Dumková	1985	dosud	R–D–Č	Jiří Těthal	1977–1991		Tv–Z
Iva Fejfarová	1996	dosud	A–Tv	Zuzana Venclová	1989–1995		Tv–Bi
Vladimír Fišer	1991	dosud	R–Tv–D				
Jaromír Frič	1986	dosud	M–F				
Romana Fričová	1995	dosud	A				
Petr Haken	1993	dosud	Vv				
Jana Hlaváčová	1984	dosud	Č–OV–A				
Miloš Honzák	1985	dosud	M–F				
ing. Božena Honzáková	1988–1989		ZA				
Vladimír Kafka	1992	dosud	M–F				
Hana Kozderková	1991	dosud	Z				
Jana Křapková	1993	dosud	Tv–Z				

Zahraniční lektori anglického jazyka

Lynn Anne Bartlett, USA	1991–1992
Krista Lee Meisel, USA	1992–1993 1995–1996
Marie Elizabeth Warkentin, USA	1993–1994
Stuart Addison Moore, USA	1993–1994
Marylisa Walsh, USA	1992–1993
Virginia Taylor, Kanada	1996–1998
Wilson Wood, Kanada	1997 (únor–červen)

Vyučující a učitelé na částečný úvazek

Jana Beranová	1990–91, 93–94	Tv
Ing. Zdeňka Botková	1993–94	Ch
Zdeňka Boudová	1990–1995	Hv
Zdeňka Bičíková	1989–1997	N
Božena Brožová	1990–1992	N
Ing. Iva Černá	1991–1996	ZA
Jiří Čihulka	1995	A
Josef Fabián	1995	ŘMV
Ing. Miloslav Grus	1990	ZOP
Vlasta Hlaváčová	1993	Vv
Ing. Anna Holasová	1993	náb.
Ing. Božena Honzáková	1997–1998	ZA
Aleš Hozdecký	1995	A
RNDr. Vladislav Hyšman	do 1990	ZOP
Dalibor Jandík	1996	A
Ing. Milena Jeřábková	1990	ZOP
Jiří Jiránek	1994–1995	Tv
Alena Jirčáková	1994–1997	Bi
Lubomír Krsek	do 1990	ZOP
Jiří Mašek	1994–1995	D
Miroslava Mazánková	1993	ZOP
Věra Miklová	1990–1991	Tv

RNDr. Zdeněk Mrkáček	1997–1998	Bi
Miloslav Najman	1992–1993	Vv
Jiří Novotný	1988 dosud	ŘMV
Jiří Prudič	1990–1994	Vv
Dobromila Sekená	1994–1995	Č
Vítězslav Starý	1994	D
Ing. Jiří Svoboda	do 1990	ZOP
Martin Šenfeld	do 1990	ZOP
Pavel Šilhán	1972–1997	Hv
Lenka Škrliková	1993	Fr
Renata Škrliková	1997–1998	N
Jaromír Šmejce	1992–1994	Tv
Ladislav Šonský	1991–1994	ŘMV
Dana Švingalová	1992–1995	Ps
Ing. Karel Tižek	1989–1990	ZOP
Marie Totevová	1995	A
Ing. Jan Vlček	1989	ZOP

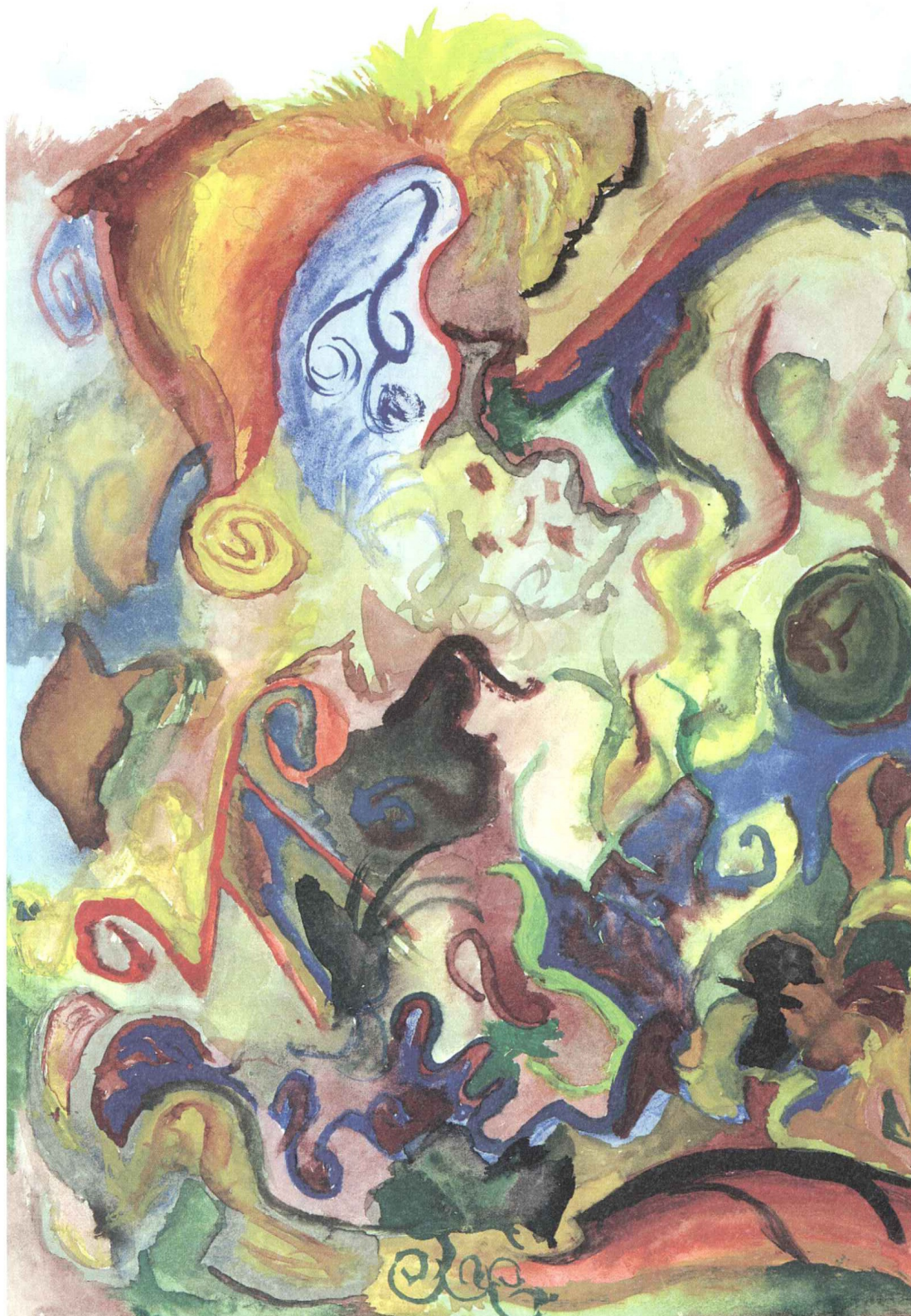
Administrativní pracovnice:

Zdena Hojčsková	1996	dosud
Jana Malíková	1976–1996	
Jana Mrkáčková	1996	dosud
Daniela Nešporová	1995	dosud
Alena Šulcová	1991–1996	
Alena Žďárská	1990–1991	

Školník:

Stanislav Šlapák	1995–1996	
Svatopluk Krejčí	1997	dosud

Eliška Hlaváčová

Lucie Andělová

ABSOLVENTI V LETECH 1989–1998

1985 – 89

4. A

Třídni profesorka
Ludmila Cichrová

Renata Cermanová
Pavčina Dědková
Helena Dostrašilová
Martin Dufek
Martin Hašek
Alice Hloušková
Hedvika Hluchá
Martina Horváthová
Jiří Houžvička
Ivana Jandová
Dita Kněblová
Martin Košelka
Lenka Kořínková
Jan Libich
Radmila Loudová
Luděk Michetschläger
Regina Nováková
Jitka Palová
Světlana Podhajská
Radka Procházková
Lenka Prokūpková
Luděk Rozkovec
Jana Šámalová
Jana Šilhánová
Aleš Šrytr
Jaroslav Stuchlík
Petr Šubrt
Josef Svoboda
Kateřina Trnková
Eva Ulrichová
Martin Válek
Radka Veldová
Jana Vondráková
Tomáš Vrzán

4. B

Třídni profesorka
Ljuba Bradáčová

Jan Adam
Berenika Bádalová
Pavel Bernard
Dušan Blecha
Dana Drbohlavová
Renata Hatašová
Dana Hubáčová
Monika Hujerová
Dalibor Jandík
Oldřich Jandík
Zlatko Janeba
Jiřina Janečková
David John
Roman Kolombo
Milada Kořátková
Monika Kořátková
Jitka Kovářová
Martina Kovářová
Jan Kraus
Martin Květ
Iveta Melišková
František Procházka
Lucie Prokopová
Lenka Sciranková
Petr Sochor
Kateřina Stránská
Pavel Strnádek
Lucie Škopová
René Vandrovec
Kateřina Vítová
Daniel Zbořil
Marian Šulc
Jana Votrubcová
Jiří Čepák

1986 – 90

4. A

Třídni profesor
Jaromír Frič

Edita Bakešová
Zdeněk Bernard
Adriana Dvorská
Andrea Fantová
Dominik Feštr
Jana Fišerová
Andrea Forejtková
Jitka Grégrová
Alena Hajná
Aleš Horáček
Hana Hrnčířová
Pavel Iker
Eva Janečková
Gabriela Jindrová
Klára Jiroušková
Jana Košková
Dana Kubičková
Pavel Macháček
Václav Mikule
Žaneta Mlejnková
Dana Mosingiewiczová
Jitka Nevyhoštěná
Roman Pacholík
Zlata Papežová
Michael Pokorný
Eva Pugnerová
René Roštejnský
Pavla Soukeníková
David Špís
Miroslav Srb
Radka Šrytrová
Martin Sunek
Helena Svobodová
Radmila Treperová
Jiří Valeš
Pavel Vaněk
Dita Žáková

4. B

Třídni profesor
Miloš Honzák

Marie Burjánková
Dušan Cichra
Jaroslava Cimbálová
Vlastimil Dědek
Monika Doubková
Venuše Drozenová
Jitka Dvořáková
Robert Filip
Radka Flanderková
Romana Hakenová
Žaneta Hnátková
Vendula Holečková
Aleš Hošek
Libor Jakubec
Jitka Karhanová
Jana Lamačová
Petra Lelková
Stanislava Löfflerová
Oto Loutchan
Andrea Málková
Pavel Marek
Ladislav Mizera
Gabriela Mizzerová
Olga Mlejnková
Dušan Podzimek
Ivana Procházková
Tomáš Rezler
Jana Rylichová
Iveta Šálková
Eva Skřivánková
Jaromír Šmejč
Iveta Stránská
Mirko Tichý
Janko Totev
Viktor Trnka
Monika Votrubcová

1987 – 1991

4. A

Třídní profesoři
Miroslav Sucharda
Jaromír Frič

Radek Adam
 Michal Bakeš
 Jan Dubický
 Pavlína Filipová
 Milena Fleischerová
 Miloš Frydrych
 Jan Hájek
 Magda Hemmerová
 Dita Hlubučková
 Radek Horák
 Hana Houžvičková
 Aleš Hozdecký
 Rudolf Hrdlička
 Jan Jiskra
 Renata Kasková
 Ondřej Kotátko
 Lucie Kolomazníková
 Jana Kopalová
 Božena Kubíčková
 Hana Kupková
 Jiří Kvapil
 Aleš Lichner
 Martina Matějcová
 Roman Novotný
 Magdaléna Peňázová
 Jitka Prádlarová
 Štěpánka Reslová
 Vladimír Richter
 Lenka Roštejnská
 Jaroslav Rudiš
 Kateřina Štefaníková
 Jindřich Svoboda
 Jana Tomová
 Hana Veselá
 Iveta Zikmundová
 Martina Zikmundová
 Denisa Zimová

4. B

Třídní profesoři
Jiří Těthal
Jan Touš

Marek Bursa
 Kateřina Cermanová
 Marek Csizmazia
 Petr Dubský
 Marcela Čadová
 Slavomír Čepelík
 Jiří Čihulka
 Petr Filip
 Dagmar Havlíčková
 Dana Havlíčková
 Tomáš Hlava
 Lenka Hyšmanová
 Jitka Jakubcová
 Martina Jarošíková
 Zdeněk Ježek
 Helena Kholová
 Milan Knížek
 Jaroslav Kratěna
 Karel Krupka
 Martin Kybal
 Marie Lachmanová
 Alena Malá
 Lenka Mašková
 Jindřiška Mařanová
 Iva Navrátilová
 Martin Novák
 Aleš Pecina
 Jaroslav Porš
 Renata Rybáčková
 Radim Šámal
 Monika Segečová
 Dalibor Sehnoutka
 Petr Ševčík
 Marie Totevová
 Miroslava Vlčková

1988 – 1992

4. A

Třídní profesor
Miroslav Vávra

Petra Bernatová
 Jitka Bernatová
 Ilja Bilková
 Ivana Bulířová
 Vilém Dědek
 Ondřej Drbohlav
 Daniela Glozová
 Jana Hilgartnerová
 Eva Houžvičková
 Jan Jiříšče
 Matyáš Kavan
 Ilona Koťátková
 Petr Konopka
 Marie Kopecká
 Gabriela Košková
 Eliška Krausová
 Lenka Krsková
 Silvie Landyšová
 Aleš Mikl
 Jiří Mikula
 Richard Mochal
 Tomáš Novotný
 David Obročník
 Michaela Ortová
 Dana Ouvinová
 Petra Pešková
 Martina Pokorná
 Jaroslava Richtrová
 Lenka Rytířová
 Roman Schmidt
 Pavel Šebek
 Naděžda Šelbická
 Jan Šimice
 Jan Šonský
 Robert Šulc
 Robert Tichý
 Šárka Těšinová
 Václav Zakouřil
 Michal Ždanský

4. B

Třídní profesorka
Jana Dumková

Dušan Blažek
 Bohuslava Brodská
 Tomáš Bulva
 Petr Dostál
 Svatava Farská
 Patrik Feštr
 Ondřej Formánek
 Radka Hatašová
 Hana Hloušková
 Jiří Hoffmann
 Hana Jakubcová
 Josef Jansta
 Veronika Janů
 Kryštof Ježek
 Jan Klouček
 Naděžda Koucká
 Barbora Kovářová
 Milada Krauskopfová
 Tomáš Láska
 Pavel Liška
 Vladimíra Loudová
 Luděk Mádl
 Václav Martinek
 Lenka Matoušková
 Pavel Mlejnek
 Irena Netušilová
 Martina Pavlíčková
 Alena Richtrová
 Ivana Šťastná
 Martin Šafář
 Dušan Sedláček
 Martina Šedová
 Luděk Šikola
 Zita Slunéčková
 Tomáš Sucharda
 Věra Švermová
 Jana Svobodová
 Ivana Valentová

1989 – 1993

4. A

Třídní profesorka
Jaroslava Dudková

Libor Bilek
Renata Blahová
Milan Brodský
Karel Čada
Svatava Černíková
Martin Gold
Lukáš Hajn
Andrea Halousková
Romana Hejralová
Petra Honzáková
Jana Horáková
Martin Hujer
Ondřej Hušek
Petr Ječný
Pavlna Jirošová
Jan Klápště
Halka Kobrlová
Jana Kozáková
Jiří Měkyna
Jan Moc
Jan Motejlek
Petr Novotný
Hana Petříková
Věra Podzimková
Markéta Popelková
Pavla Pospíšilová
Martina Pozdňáková
Romana Richtrová
Zdeněk Roubíček
Renata Škrliková
Miroslava Svobodová
Václava Svobodová
Zdeněk Texl
Klára Tomková
Petr Vaňátko
Martina Velíšková

4. B

Třídní profesor
Miloš Honzák

Jana Albrechtová
Zdeněk Bělohávek
Jiří Blumentritt
René Brož
Ladislav Dědek
Andrea Doubková
Iva Grégrová
Miriám Koberová
Jan Konrád
Jiří Korda
Dita Koubová
Petr Koubus
Radka Kozáková
Petr Kvapil
Filip Láška
Miroslav Lelek
Jitka Marková
Dita Mayerová
Radek Mikule
Jana Mistalero
Milena Mlejnková
Martina Musilová
Martina Nováková
Ivana Rutkovská
Miroslav Sedlák
Lucie Sedlická
Renata Štecherová
Jarmila Studničková
Adéla Tokanová
Viktor Tomek
Věra Valentová
Kateřina Vávrová
Tomáš Vele
Jan Zárbynický
Jaroslava Zychová

1990 – 1994

4. A

Třídní profesori
Zdeněk Měkyna
Miloš Honzák

Lea Andělová
Martin Baier
Jan Berndt
Zdeněk Bičík
Miroslav Bukovjan
Zdeněk Chmelík
Jan Čermák
Václav Frydrych
Tomáš Hájek
Miloš Honzák
Jitka Jirmanová
Kateřina Kolovratníková
Milan Kopal
Ondřej Košek
Světla Košková
Markéta Krýzová
Věra Kvapilová
Martina Lacinová
Luděk Lamač
Pavla Lhotáková
Jan Macoun
Jitka Mašková
Denisa Novotná
Pavel Novotný
Leoš Preisler
Barbora Sedlická
Jan Šimek
Jiří Šolc
Pavel Starý
Lenka Šulcová
Ivo Súlovský
Lucie Svobodová
Lenka Sýkorová
Tomáš Zakouřil

4. B

Třídní profesor
Miloš Kneř

Leona Adamičková
Renata Chalupková
Pavel Coufal
Andrea Čepelíková
Jan Halíř
Renata Hornová
Romana Hubačová
Dita Jiroušková
Daniela Karasová
Romana Kněbortová
Daniela Koberová
Lenka Konopková
Sylvie Krausová
Jana Laurynová
Elena Ludvíková
Jana Marková
Dalila Mochalová
Lenka Nováková
Markéta Pažoutová
Milena Paldusová
Jitka Pernero
Lucie Pokorná
Petr Šebrle
Markéta Seidlová
Jiří Šimek
Valerie Šimková
Veronika Šnajdrová
Alena Štejfová
Alena Světlíková
Zdeňka Svobodová
Kateřina Tichá
Jan Vaňátko
Miroslava Vávrová
Zuzana Žofková

1991 – 1995

4. A
Třídní profesorka
Jitka Malá

Zuzana Adamová
Lenka Andělová
Pavla Baierová
Lenka Bakešová
Iva Bartošová
Radim Brabec
Pavčina Brechlerová
Pavel Bulíř
Kateřina Čepeláková
Šárka Dědková
Helena Ducháčová
Jolana Fibrichová
Vanda Häcklová
Jana Hartlová
Lenka Hlubučková
Emil Jeřábek
Ida Keltnerová
Lenka Kořátková
Klára Kvasničková
Markéta Lochařová
Jiří Mikl
Zdeňka Motejlková
Jan Neruda
Leoš Pitman
Karel Rezler
Lenka Samlerová
Martina Šilhánová
Michal Šimůnek
Anna Škopková
Martina Šonská
Michal Švihel

4. B
Třídní profesorka
Eva Kořátková

Andrea Bakešová
Martina Barešová
Zuzana Benešová
David Bohuslav
Markéta Bulířová
Pavčina Cermanová
Šárka Charousková
Markéta Cimbálová
Renata Dlouhá
Lenka Drahoňovská
Bohdada Čapková
Hana Čepelíková
Jan Gregor
Leoš Gronka
Silvie Häcklová
Lucie Horalová
Iveta Hudcová
Kateřina Hušková
Drahoslava Jakubcová
Blanka Jechová
Alena Klingerová
Hana Kořínková
Tereza Kořínková
Eva Kuntová
Jan Malina
Václav Porcal
Šárka Pugnerová
Petra Šimůnková
Jitka Skalská
Lada Staňková
Jan Vaňátko
Iveta Vávrová
Petra Vlčková

1992 – 1996

4. A
Třídní profesor
Jaromír Frič

Petra Bartošová
Adam Blažek
Petr Christov
Václav Chyba
Jiří Černý
Hana Farská
Jana Hloušková
Jiří Holý
Štěpán Jakubík
Pavel Jirman
Jitka Jirošová
Robert Knobloch
Michal Kobosil
Vladimíra Kostříková
Klára Koudelková
Jana Kvapilová
Martin Leták
Tomáš Marek
Eliška Marková
Petr Matoušek
Nikola Netušilová
Kamil Pinta
Jan Podaný
Jana Révayová
Anna Rysová
Dagmar Stránská
Daniel Strnad
Slavomír Věchet
Jiří Vlasák

4. B
Třídní profesor
Jaroslav Hendrych

Tomáš Bevilaqua
Jana Bezručová
Aleš Bursa
Iva Damašková
Michaela Dlasková
Martin Čepek
Petra Čepková
Lucie Hendrychová
Petr Jandík
Markéta Janků
Jan Jihlavec
Tomáš Kapras
Ivana Kehárová
David Knobloch
Hana Kosařová
Tomáš Laštovička
Jitka Macáková
Olga Milerová
Petra Novotná
Petra Richtrová
Alena Rybářová
Jan Rytíř
Radka Svata
Jana Vaculíková
Lucie Valšíková
Jaroslav Vdovičik
Klára Zdeňková

1990 – 1997

Septima A
Třídní profesorka
Ludmila Cichrová

Václav Brožek
Michal Csizmazia
Tomáš Dědek
Vojtěch Čížek
Jan Filip
Doubravka Fišerová
Ondřej Havrda
Jiří Hobelant
Tomáš Hudský
Aleš Jandík
Petra Jirků
Michaela Knížková
Jan Lochman
Iva Lorencová
Vojtěch Maryško
Jarmila Mazuchová
Petr Musil
Lukáš Nosek
Radka Nováková
Lenka Novotná
Jitka Ondřejová
Martina Poršová
Petr Sehnal
Hana Škopková
Barbora Stašková
Josef Uchytíl
Jiří Unger
Václav Vorel
Eva Zikmundová
Olga Zikmundová

Septima B
Třídní profesori
Jana Lochmanová
Jitka Čepická
Jaroslava Dudková
Jan Touš

Václav Blažek
Romana Bláhová
Petra Bochová
Dana Brožová
Martin Bureš
Veronika Divinová
Jan Drahoňovský
Kateřina Dubcová
Šárka Čechlovská
Jitka Hanušová
Petra Hejralová
Adéla Hloušková
Eva Hrdinová
Jan Kalfus
Barbora Keršlágerová
Barbora Knobová
Daniel Kulhavý
Martina Lásková
Libor Samek
Jan Špetlík
Karel Stanko
Olga Štěpánová
Iveta Stránská
Jana Sunková
Václav Švihel
Martin Trojan
Radek Trojan
Pavlína Trojanová
Eliška Žďárská

1993 – 1997

4. ročník
Třídní profesor
Miroslav Vávra

Jaroslava Arltová
Petr Balabán
Kateřina Beksová
Vilém Bezděčík
Markéta Bittnerová
Daniel Damašek
Andrea Dlasková
Klára Dohnalová
Hana Drbohlavová
Pavel Černý
Lenka Hanušová
Martin Horák
Pavel Jakubec
Kateřina Jeníčková
Petra Kohoutová
Šárka Konejlová
Jan König
Jiří Konopáč
Tomáš Kovalczuk
Ilona Laurinová
Jana Lochmanová
Aneta Pitrmanová
Michal Průša
Kateřina Roubínková
Eva Svobodová
Kateřina Svobodová
Eleonora Tehníková
Marcela Válková
Jan Vrkoslav
Michal Zajíc
Marcela Zajícová

1991 – 1998

Septima
Třídní profesorky
Ljuba Bradáčová
Jana Dumková

Jiří Beran
Michal Bičík
Karolína Bílková
Petr Cerman
Blanka Čermáková
Petra Fenclová
Jana Goldová
Barbora Gregorová
Jitka Honsejková
Petra Charousková
Petra Jebavá
Petra Kozelková
Tomáš Kratochvíl
Jana Kratochvílová
Markéta Kroupová
Tomáš Linka
Dušan Louda
Jaroslav Louda
Jana Maryšková
Petra Mikulová
Radan Mlejnek
Jakub Oma
Zuzana Podaná
Markéta Procházková
Jan Sekanina
Martina Stuchlíková
Jana Sýkorová
Zuzana Šolcová
Pavel Škoda
Lukáš Vacek
Jan Voňavka
Tomáš Vrzala

1994 – 1998

4. ročník
Třídní profesor
Miloš Honzák

Lucie Beranová
Eva Buriánková
Vladislav Bým
Radek Černý
Pavla Damašková
Antonín Dědek
Radek Drahoňovský
Jan Dušek
Iva Dytrychová
Markéta Egertová
Evžen Eiba
Lenka Formánková
Marie Hejralová
Eva Hlůžová
Milena Hnilicová
Hana Jirošová
Jakub Kadečka
Eliška Kalousková
Jiří Kopal
Markéta Kosová
Eva Kořátková
Michal Kupka
Zbyněk Lebeda
Martina Mádlová
Radka Macháčková
Ladislav Mátouš
Aleš Pekař
Martin Severa
Monika Smorádková
Zdeňka Svobodová
Lenka Šmídová
Michaela Vdovičíková
Daniela Velová
Veronika Zámečnicková

OBSAH

GYMNÁZIUM DO VÍNKU	3
Z HISTORIE	7
ŠKOLA A SOUČASNOST	23
ZE STUDENTSKÝCH PRACÍ	28
Z INTERNETOVÝCH STRÁNEK	30
PEDAGOGICKÝ SBOR V LETECH 1988–1998	33
ABSOLVENTI V LETECH 1989–1998	35

ALMANACH

vydaný k 90. výročí založení Gymnázia v Turnově

Vydala Nadace Gymnázia v Turnově v roce 1998

Odpovědný redaktor PaedDr. Jaroslava Dudková

Redakční rada: prof. Miroslav Špika, Miroslav Vávra, Jan Touš, Miroslav Sucharda

Jazyková korektura: prof. Jana Dumková, Jana Hlaváčová, Petra Honzáková

Obálku navrhl akademický malíř Jaroslav Klápště

Fotografie Luboš Tomešek

Technická spolupráce, sazba a grafická úprava Luděk Rozkovec

Tisk Unipress, spol. s r. o., Turnov

Náklad 1 900 výtisků, 44 stran, 1. vydání

1908–1998